

NGÀY
NAY

NĂM THỨ BA — SỐ 187, GIÁ 0510

THỨ BÂY, 19 NOV. 1988



RIST

HỘI CHỢ'

(trong gian Lục-Lộ)

- Đây là kiểu mẫu một đoạn dê theo chiều « cúp »
- Chết! sao lại cúp ra? Thế thì không khéo sang năm lại vỡ mắt thôi!

Thuốc Lậu, Giang - Mai LÊ HUY PHẠCH hay nhất

(Lậu, giang-mai không dùng thuốc Lê huy Phäch nhất định không khỏi)

LẬU MỚI MẮC — Tức buốt, dai rát, ra mủ... dùng thuốc Lậu số 70 của Lê huy Phäch chữa bệnh Lậu mới mắc hay nhất. Thuốc này đã làm lấn át hết thảy các thứ thuốc Lậu Tây, Ta, Tàu ở xứ này. Giá 0p.60 một hộp.

LẬU KINH NIÊN — Hàng ngày ra ít mủ, không buốt sot. Có người buổi sáng ra một vài giọt, hoặc nắn vuốt mẩy ra một đôi chút. Nhưng người phải đi, phải lại nhều lần... dùng « Lậu mủ » số 10 (gá 0p.50) kèm với « Tuyệt Trùng » số 12 (giá 0p.50) nhất định khỏi bệnh lậu kinh niên. Công hiệu của hai thứ thuốc này không thể nào nói hết được. Bao người đã chạy chữa đã các thứ thuốc Tây, thuốc Ta, tiêm đã chán, uống đã chán... mà bệnh vẫn tro ra... dùng đến hai thứ thuốc này, trăm người khỏi cả trăm, chắc như vậy. Hàng ngàn vạn người đã ơn nhờ thứ thuốc này mà tránh khỏi sự nguy hiểm của bệnh lậu kinh niên.

BỆNH GIANG MAI — Lở loét qui đầu, mọc mào gà, hoa khế, phả lở khắp người, đau xương, đau lúy... nhẹ hoặc nặng tới bậc nào... dùng thuốc Giang-mai của Lê huy Phäch khỏi hẳn, giá 1p.00 một hộp.

TUYỆT TRÙNG LẬU GIANG MAI — Một thứ thuốc chế theo hóa học — lọc mau, sát trùng những bệnh phong tinh (lậu, giang-mai, hạch cam). Bệnh chưa tuyệt nọc sinh nhiều biến chứng : tiêu tiện đục, cợ vẩn, ướt qui đầu, đỏ qui đầu, giật thịt, khớp thăn thè đau mỏi... dùng Tuyệt Trùng số 12, giá 0p.50, các bệnh khỏi hết, bệnh không bao giờ trở lại được nữa. Người sức yếu, cần phải dùng kèm « Bồ ngũ tạng » số 22, giá 1p.00.

Kẽ có hàng trăm, hàng nghìn thứ thuốc bồ thận nhưng ai cũng công nhận thuốc LUÔNG NGHI BỒ THẬN của Lê-huy-Phách là hay hơn cả !!!

Vì thuốc này bào chế rất công phu, có vị phải làm phơi hàng tháng để lấy dương khí, có vị phải chôn xuống đất đúng trăm ngày để lấy thô khí và làm toàn bằng những vị thuốc chữa cho thận bộ được sinh khí, cố tinh.., đất nhất là vị « Hải cẩu thận » nên chữa các bệnh & thận hiệu nghiệm vô cùng..!

Những người thận hư : đau lưng, váng đầu, rụng tóc, mờ mắt, ứ tai, tiêu tiện trong đục bất thường, tinh khí ít và loãng... mộng linh : đêm nằm mơ ngủ giao hợp với dân bà tinh khí cungra. Hoạt tinh : khi giao hợp tinh khí ra sớm quá. Di tinh : thường đến tinh đạc thì tinh khí đã tiết ra. Nhiệt tinh : tinh nóng. Lãnh tinh : tinh lạnh. Liệt dương : gần đàn bà mà dương không cường. Những người sau khi khỏi bệnh phong tinh vì uống phải nhiều thứ thuốc sống phạt làm hại thận khí mà sinh đau lưng như bê, chảy nước mắt, mắt mờ, ứ tai, ướt qui đầu, tiêu tiện có vẩn, trong người mỏi mệt.

Có các bệnh ở trên hoặc hết thảy những bệnh thuộc về thận-khi... dùng thuốc Luồng Nghi Bồ Thận số 20 của Lê-huy-Phách đều khỏi cả. Không có bệnh dùng thuốc này bồi bồ thận khí rất tốt cho sự sinh dục và tăng thêm sức khỏe ! Hàng vạn vạn người dùng thuốc này đều công nhận là một thứ thuốc « bồ thận » hay nhất ở xứ này !

Gá 1p.00 một hộp

Phòng tích, đầy hơi, ợ chua

Ăn xong đầy bụng ợ ách, châm liêu, ợ chua. Đè lâu da bụng đầy, mệt xâu hoặc thâm quang da vàng, bụng thường nề hòn, nồi cạc... ăn ngủ kém, người nhọc mệt ! Dùng thuốc « Phòng Tích » số 13 (giá 0p.50) của Lê huy Phäch khỏi các bệnh phòng tích. Nhẹ 2, 3 hộp, nặng lăm 6, 8 hộp là cùng.

Nhà thuốc LE-HUY-PHACH

19, BOULEVARD GIA - LONG, N° 19 — HANOI

Xem mạch, cho đơn, bán bảo chế, bốc thuốc chén, bán cao, đan hoàn, lán, chữa các bệnh người nhơn trẻ con. Chủ nhân Lê huy Phäch xem mạch thái tố rất tinh thông, đoán được sinh, tử biết được trước mắc bệnh gì, sau mắc bệnh gì và thân thể của người ấy như. Mỗi lần xem mạch phải trả 1p.00, sáng từ 7 giờ đến 10 giờ ruồi. Khắp các tỉnh đều có đại lý, xem sổ báo ngày hôm qua hoặc ngày mai

Vua thuốc bồ CỦU LONG HOÀN tri những bệnh gì ?

Thuốc CỦU LONG HOÀN dùng về tạng phủ suy nhược và nhiều chứng bệnh kẽ sau đây :

Bệnh về khí hậu

Các chứng bệnh sinh ra bởi nắng mưa không chừng, làm cho con người băn khoăn ngày ngô, tay chân mỏi mệt, lưng đau, đầu nặng, biếng ăn, biếng làm.

Lao mệt vì làm việc nhiều

Các nho sĩ thường ngày ngồi lỳ ở bàn viết, không khi không được trong sạch, mà tạng phủ dần dần yếu đuối đi.

Các thương nhân từ lao quá độ, hình vóc gầy mòn, trí hỏa mỏi mệt, ăn ngủ chẳng yên.

Các nông gia dầm sương chải gió, cực xác nhọc thân, làm cho thần trí thẫn thờ, trong lòng buồn bực, uống CỦU LONG HOÀN, tức khắc được ăn nhiều, làm ấm tính toán rất háng hái.

Lao mệt vì thần kinh yếu

Người đau lâu mới khỏi thần kinh hay yếu. Người hay lo lắng, rầu buồn về việc đời, hoặc vì già sự, vì nạn tai lâu ngày phải yếu, bộ thần kinh sinh chán đời, hay cảm xúc, ăn ngủ không được, hình thê càng gầy. Dùng CỦU LONG HOÀN yên được thần kinh, không bể phải bị chứng gì khác.

Các chứng bệnh phụ nữ

Đường kinh trỗi sụt, thai sản không được, hoặc có chứng dài-hạ làm mất sức dần dần.

Người mệt, băn khoăn, mất huyết, xanh còm, mất sức ăn ngủ, lanh dam với chồng con. Sinh chán nản, nhan sắc tiêu tụy. Dùng CỦU LONG HOÀN ít hôm sẽ thấy bình phục rất chóng.

Các chứng bệnh của thiếu niên

Vì quá siêng nă-g họe tập, vì làm việc nhiều, vì chơi bời vô độ, xác thit bao mòn, tinh thần mê muội. Đau lưng, ứ tai, gầy còm, lảng trí. Các chứng lặt vặt của những người bết nhược dùng thuốc CỦU LONG HOÀN rất mau thấy hiệu quả.

Cửu - Long - Hoàn

rất quý cho tuổi già

Các cụ mất lý, chân lêch, mỏi gối đau lưng, hay mệt vô cớ kém ăn, mất ngủ, thường dùng CỦU LONG HOÀN sẽ thấy cảnh già an vui, sức lực và tinh thần như còn trai trẻ.

Đang mệt uống 1 hoàn CỦU LONG trong 15 phút sẽ khỏe liền.

CỦU LONG HOÀN là một thứ thuốc trường sinh bách bồ quý báu nhất ở Viễn đông. Từ quan chí dân ai đã dùng Cửu Long Hoàn một lần, thì không còn chịu tìm thuốc bồ nào khác nữa.

Đại đa số quần chúng đều nhiệt liệt hoang hô :

« 1 VIENN CỦU LONG HOÀN
BẰNG 10 THANG THUỐC BỒ »

VÔ - ĐÌNH - DẶN ĐẠI DƯỢC PHÒNG

(Sáng lập năm 1921)

383, Rue des Marins — Cholon, 118, Rue d'Espagne — Saigon
4, Rue Ohier — Phnompenh

Tổng phát hành cho Bắc-kỳ và Ai-Lao

Etablissements VAN HOA

8, Rue des Cantonais — Hanoi Téléphone N. 387
(Khắp Đông-dương đều có Đại lý)

Tại hãng VAN HOA số 8 phố Hàng Ngang Hà-nội có bán thuốc VÂN BẢO của « giáo sư Trần-phúc-Sinh » chữa bệnh Liệt-du ..

TẤT CÀ HÀ-NÔI TRÍ THÚC, THANH LỊCH và PHONG LU'

sé tới nhà Hát Lớn

TỐI THỨ BÁY 19 NOVEMBRE

dễ xem

THÊ-LÚ'

trong val

ÔNG KÝ CÓP

HÀI KỊCH BA HỒI của VI HUYỀN ĐẶC

và dễ nghe

NHỮNG KHÚC DU DƯƠNG của NHẠC SĨ LÊ THƯƠNG

CHẾ ĐỘ NHÂN CÔNG

Hợp đồng làm công

C HẾ ĐỘ tư bản thành lập, chủ và thợ mỗi người đi một ngả, càng ngày càng xa cách nhau. Chủ là một nhà tư bản, có đủ tiền, có máy móc, vật liệu để xuất sản, nhưng cũng cần có thợ nữa. Tùy theo sự nhu cầu của việc xuất sản, chủ mướn thợ nhiều hay ít, thường thường là trong một thời hạn không nhất định, và vì thế, hàng tháng, hay hàng ngày, phải trả cho thợ một số tiền mướn, mà người ta thường gọi là tiền công.

Ta nên nhớ rằng chỉ những người đem sức lực của mình cho người chủ mướn để làm một việc gì, mới là thợ thuyền mà thôi. Nếu tự tay người thợ có nguyên liệu, đem nguyên liệu của mình làm lấy đồ vật để đem bán, người thợ ấy không có thề cho vào hạng thợ thuyền theo nghĩa hẹp được. Hạng này chỉ riêng là những người làm mướn cho một ông chủ mà thôi. Điều phân biệt này rất cần, nhất là ở bên ta. Tôi đã được thấy một người thợ làm gạch làm chủ một lò gạch, mà còn kiện người mua gạch của mình đòi tiền lương, lấy cớ rằng làm gạch để bán cho người ấy, thì là làm công cho người ấy rồi. Tôi lại được thấy một người cai thầu đi thầu lại một ít việc, nhất định coi người chủ thầu như một ông chủ và bắt họ phải giả lương tháng cho mình. Những sự lầm lẫn ấy không có được, nếu ta biết rõ tính cách của hợp đồng về nhân công, mối liên lạc giữa người chủ và người thợ. Ở những hang lớn, thợ thuyền thường coi là chủ những người đứng đầu hang, gọi là chủ nhất hay chủ nhì tùy địa vị của họ, nhưng thực ra, phần nhiều những người ấy cũng là những người làm công với nhà tư bản như thợ thuyền. Có điều khác, là họ đem tri thức của họ cho mướn, còn thợ thuyền đem sức lao động của mình cho chủ mướn mà thôi. Ngoài ra, cũng như nhau cả, cùng gồm trong hai chữ nhân công, cũng phải đi làm mướn để lấy lương và đổi với ông chủ cùng đều là thuộc bạ về mặt kinh tế cả.

Về phương diện pháp luật, hợp đồng làm

công là một hợp đồng hai bên chủ, thợ tự do ký kết với nhau, một bên nhận thuê công làm, một bên nhận trả tiền công.

Hợp đồng ấy, người ta thường coi như một hợp đồng cho thuê. Chữ «đi làm mướn» cũng vì nghĩa ấy mà ra. Người ta có nhà cho thuê, có đất cho thuê, có đồ đạc cho thuê, thì người không có cửa có thể đem sức làm việc của mình mà cho thuê được. Nhưng sự cho thuê sức làm việc của mình không giống các hợp đồng cho thuê khác ở một chỗ quan hệ: là cái mà thợ thuyền đem cho thuê lại đi liền với người. Thành thử cho thuê sức lực mình, tức là đem cả thân mình mà cho thuê. Vì vậy cho nên trong hợp đồng đặc biệt này, những sự bất công càng thấy rõ rệt như in lên trên da thịt của người đi làm mướn vậy.

Nhưng người ta có thề coi việc đi làm thuê như một việc bán chác. Người thợ đem sức lực của mình bán cho chủ, hoặc một ngày, hoặc hàng tháng, cũng hình như nhà máy điện bán điện tinh mỗi giờ là bao nhiêu vậy. Coi hợp đồng làm công như một việc bán chác có một điều là làm vừa lòng thợ thuyền hơn, vì trong việc mua bán, hai bên được tự do hơn, bình đẳng hơn trong việc cho thuê. Nhưng lẽ tự nhiên là ở thực tế, thì vẫn vậy, chủ vẫn có quyền chủ, và làm công vẫn cam chịu phận kém của người làm công. Có người còn cho chủ với thợ cùng là hội viên một hội buôn nữa. Nhưng, trong một hội, hội viên quyền bạn ngang nhau, và mỗi hội viên phải có thứ gì để hùn vào. Mà thợ thì đã không có gì để hùn, quyền hạn lợi lộc lại kém ông chủ quá xa.

Dẫu sao, coi hợp đồng làm công là một việc cho thuê hay một việc mua bán, cũng vậy, không có quan hệ gì cho lắm. Điều quan hệ, là phải biết hợp đồng ấy có những điều kiện gì và kết quả ra làm sao.

Vì nguyên tắc, hợp đồng làm công cũng như trăm ngàn hợp đồng khác, chủ và thợ được tự do muôn thỏa thuận với nhau thế nào cũng được. Miễn là hai bên bằng lòng. Đó là ý kiến

của nhiều nhà kinh tế. Một người thợ, ta có thề coi như một người có quyền tự chủ, có đủ trí thức nghị lực để quyết đoán, hiểu biết quyền lợi của mình. Một người như vậy, lúc ký nhận hợp đồng làm công, không cần ai bênh vực hết thảy. Có cần bênh vực, họ chẳng chỉ có những con trẻ chưa懂事 biết nghĩ. Cho nên, theo những nhà kinh tế ấy, cứ nên để cho hai bên chủ thợ được tự do muốn làm gì thì làm, nhà nước không cần phải đe ý đến.

Nhưng đối với các nhà kinh tế buộc phải phản đối, thì sự tự do ấy không có. Sự tự do ấy về phần chủ chiếm hết. Về phần thợ, tình thế của họ bắt buộc chịu nước kém. Sức làm của họ đã đem bán, thì cũng như một thứ hàng khác, giá trị cũng tùy theo những luật lệ về sự mua bán. Vậy mà trên thị-trường lao động, thợ thi nhiều mà chủ thi ít. Người thợ không có thề ngồi ăn không mà đợi việc làm đến tận tay, muốn sống, họ phải đi tìm việc làm, và vì họ nhiều, nên có sự cạnh tranh, ai đến trước miễn là có việc làm thì thôi, không nề hà tiền công nhiều ít, vì nếu chê bai, dùng dằng thì vô số người khác đến tranh mất chỗ. Vì thế nên lúc xin vào làm ở một hang nào, thợ và ông chủ không đứng ngang hàng với nhau. Sự tự do của thợ không có nữa, hay có, chỉ là một sự mỉa mai. Vì vậy, chính phủ cần phải săn sóc đến người thợ và bênh vực cho họ khỏi thiệt thòi. Đó không những là quyền của chính phủ, mà còn là bồn phận nữa. Là vì một nước sống, là nhờ ở sức làm việc của người trong nước; nếu để chủ cậy quyền thế bắt thợ chịu mọi khoản khỗ nhục, thì có ngày súc kia kiệt, nước cũng không còn.

Dẫu sao, trong thực tế, trong các nước tư bản, nhờ ở sức mạnh của các chủ-nghĩa để ý đến thợ thuyền, nhờ ở sức đoàn kết của thợ, đâu đâu người ta cũng dần dần theo phái thủ hai này và đặt ra luật lệ để bênh vực nhân công, để thợ thuyền được ít nhiều điều đảm bảo trong hợp đồng đem họ làm th uộc hạ phải tư bản.

Hoàng Đạo

Câu chuyện hằng tuần...

TUẦN LỄ này là một tuần lễ huyền náo, huyền náo quá.

Hình như tiếng nhạc — nhạc ngựa — của mùa rét đã đưa vui đến như lời một thi sĩ lăng man Pháp. Người ta hát, người ta múa, người ta nhảy, người ta yêu, người ta thết, nói tóm lại người ta đi Hội chợ và nhân dịp Hội chợ người ta tổ chức những cuộc vui trong thành phố: Xiếc! Ca vũ! Chớp bóng! Hòa nhạc và cả Diễn kịch nữa.

Nói đến hòa nhạc tôi không thể quên được múa nhạc quảng cáo của Hội chợ. Đó không phải là tiếng nhạc ngựa của mùa rét. Nhưng là một thứ nhạc: khó tả. Gần như một buổi hòa nhạc bùng tráng trong Đông Xuân một phiên chợ Tết.

Thực trải bắn với buổi hòa nhạc của ban Tân âm nhạc trong hội quán Khai Trí bừa bộn. Em dèm biết bao! Em dèm quá! Các cô nữ tài tử bé nhỏ, xinh xắn, yêu diệu và lảng lánh như những cái bóng. Những bài dân âm thầm và sầm thầm như người đàn bà xưa nhớ tình lang lém khuya ngồi khêu ngọn bắc trong đĩa dầu nam.

Những bài đầu ấy có tính cách an-nam: một ý đáng khen. Nhưng chỉ có cái ý là đáng khen thôi. Vì âm nhạc gì mà bài nào cũng như một « tập ca » trên lộn những mưu nhất nhạnh trong các điệu cò. Thời thi đấu: cò bắn, lưu thùy, từ đại cảnh, huệ tình, các điệu chèo như dịp mệt, sa lệch, đường trường v.v.

Một điều đáng khen nữa là những khúc hòa tấu của cây đèn dương cầm đánh chen vào từng câu ngắn, nghe khéo khinh

dễ yêu quá! Cái dương cầm ấy ông Trần-dinh-Thư theo dương cầm Tầu chê lại, téng to hơn dương cầm Tầu, nghe na ná như tiếng phong cầm hay dương cầm của người Âu.

Tôi dung chí dương cầm là vì quên mất cái tên ngộ nghĩnh của nó: Hầu hết những cây đàn kiều mới, — mới vừa vừa thôi — của ban Tân nhạc đều có một cái tên hay hót, như biệt hiệu của các cô nữ sĩ kiều cách. Nào Ngọc, nào Biền, nào Hồ, nào Yến, còn gì nữa?

Trùm ban là ông Khiết. Ông là một người rất lè phép. Một người hiếu thảo Lễ-Nhạc có khác! Ba cái ông cùng ra sân khấu với ông ta đè chào các cụ lớn thiêú, các cụ lớn thượng cõng hiều cái ý nghĩa sâu xa về Lễ Nhạc như ông ta: Nhin bốn tám tám dài lướt thướt cùi dâu, chắp tay vái, ai còn không nhớ rằng mình ngồi trong Khai-tri?

Những nam-nữ tài tử thi trước khi hòa nhạc đều kính cần lảng lánh chắp tay vái cả. Một cô sờ ý ngồi má ca, từ thi một ông trong bốn ông dài lướt thướt dến ghé vào tai bảo đừng dậy. Nữ tài tử vang lời ngay.

Rồi các tài tử dễn kịch.

Kịch đại khai thế này: Một anh xoay xu vợ không được liền giờ dám dà ra. Vợ bảo thủ. Gặp anh lanh lẹ dì tìm thầy lang chữa hóc cho quan, vì quan hóc. (vở kịch không nói hóc xương hay hóc tiền). Chị chàng liền giới thiệu chồng mình, và nói ông lang ấy có tật gáu nghè phái đánh đau mới chịu nhận là ông lang.

Kết cục, anh chồng bị một trận đòn ném thân và phải ép mình đi chữa hóc cho quan vậy.

Cụ Nguyễn-năng Quốc phê bình vở hài kịch: « Lần sau diễn lại thi đừng quên cái ghế cho người hóc. Người ta đã bóc mà lại bắt người ta đứng mà hóc, vô lý quá! »

Ai cũng rõ cụ Nguyễn-năng Quốc là hội trưởng hội Phật giáo Nhưng mấy người đã biết cụ là « ông bầu » của ban Tân âm nhạc!

Phải có nhiều ông bầu như cụ Quốc để khuyến khích âm nhạc và kịch ở xứ này. Nhưng giá ông bầu hiều âm nhạc và kịch hơn một chút nữa thì càng hay.

Còn ban kịch Thế-Lữ?

Và ban âm nhạc Lê-Thương?

Sẽ ra sao? Có by vọng gì không?

Đó là những câu hỏi các ông Thế-Lữ và Lê-Thương sẽ trả lời chúng ta tối thứ bảy tối đây.

Khái Hưng

Tin sau cùng — Quân Nhật sắp đánh Tràng-sa, dân Tầu đã đốt phá kinh thành trước khi bỏ ra đi.

Lương mới của các công chức người Nam đã ổn định xong như sau này: 1) Tham tá tập sự 9601, ngoại bang 3000. 2) Thủ ký tập sự 4561, ngoại bang 1920. 3) Tùy phái hàng sáu 2231, ngoại bang 6481.

Rồi ra công chức theo chế độ cũ trước năm 1912 và công chức theo chế độ mới sau năm 1932 đều hợp lại ăn một số lương theo như trên.

Xổ số Đồng-Dương

Hôm 9 November tại Hà-nội đã mở số Đồng-Dương kỳ thứ hai lần phát hành thứ ba trong năm nay.

Trúng 10 đồng: Các vé có 2 con số sau cùng là: 79 và 85.

Trúng 25 đồng: Các vé có 3 con số sau cùng là: 729 và 987.

Trúng 50 đồng: Các vé có 3 con số sau cùng là: 087

81 số (trúng 10) đồng:

226582 218796 287310 359672 384006
385384 385197 219042 217505 397307
277275 386181 348636 275462 391043
359612 34 616 280513 377257 223135
283183 373367 226190 263493 256500
300230 361274 35 802 266929 346169
332644 230320 293013 377678 279896
296778 333470 259942 261978 343762
3679 9 34 2 9 316290 366875 2 7520
389704 249312 390086 313800 274460
204326 328415 305162 393544 243570
356272 371923 317220 213344 358979
252612 387391 226027 225542 207706
38 2 9 6324 94221 234597 213272
39481 31 578 300725 353557 203969
28749 331066 285795 36 941 354671
16 số (trúng 50) đồng:
357,005 234,051 315,569 396,899
385,987 374,349 383,519 264,300
294 815 211 791 377,831 267,957
397 389 381,935 377,37 366,335
8 số (trúng 100) đồng:
383 517 327 603 320 183 307 924
388,068 367,688 240 576 268,042
Số trúng 4.000 đồng: 385 786

ÔNG KÝ CÓP?

Một vở kịch ngộ nghĩnh.
Một vở kịch sâu sắc
Những tiếng cười đậm đà.

Tục ngữ: Lấy được vợ khôn như chính vàng chôn trong nhà.

Tục ngữ mới: Được ông KÝ CÓP làm bạn, mọi tai nạn đều lui.

Tục ngữ lối làu:

Đi xem ông KÝ CÓP một buổi.
Đeo 80 tuổi vẫn còn duyên.

ENSEIGNEMENT PAR CORRESPONDANCE

Préparation au BE et au DEPSFI : 3\$00, au CEFFI : 1\$50 — Cours de 1ère et 2ème années E.P.S. 2\$00

Ecrire à l'Ecole TRITON
Rue Miribel Hanoi. Joindre un timbre pour la réponse.

NUOC HOA NGUYEN CHAT

HIENU CON VOI



1 lọ 8 grs 0p20 1 tă 2p00
1 lọ 8 grs 0p20 1 tă 2p00
1 lọ 20 grs 0p70 1 tă 7p00
1 lọ 500 grs 8p80 1 kilos 16p00

PHUC - LOI

N° 1, Avena Paul Doumer — HAIPHONG

Tchi-Leng
Thien-Thanh
Quan-Hung-Leng
Phuc-Thanh
Quang-Hung-Leng
Dong-Xuan
Pham-ha-Huyen

66, Rue des Paniers à Hanoi
Phố Khách à Namdinh
Rue Sarrault à Vinh
Rue Paul-Bert à Haï
Marché à Toarens
Rue Gia-Long à Quinhon
36, Rue Sabourain à Saigon

DI DÂN

CHÁNH PHỦ muốn di dân ở những nơi quá đông đúc, ở Trung Bắc kỳ di nơi khác, còn đất rộng rãi hơn như trong Nam bắc Lào hay bắc Cao-mèn. Đó là một vấn đề quan hệ, cần phải giải quyết ngay. Ông Toàn quyền



Brevié, có tuyên bố trong một cuộc phỏng vấn, rằng ông đã làm cuộc điều tra cẩn kẽ về tình hình làng khá, một làng thường và một làng nghèo, và ông đã thấy một làng nghèo có 3000 dân định chỉ có một cây số vuông để khai khẩn. Thế mà gia đình nào cũng năm sáu người con cái. Ông thấy thế nên đã cho làm một bản dự án về việc di dân lập ra một cơ quan riêng có đủ tiền tài, quyền hàn đê làm cho những dân di đến một nơi có thể trở thành chủ nhân những đất họ đã khai thác được. Và ông đem bản dự án ấy ra trước Đại hội nghị kinh tế.

Nưng ở Đại hội nghị phần đồng là các ông diễn chủ no nê, các nhà giàu lục nao cũng xì gà sâm banh, họ không biết nghèo khổ là cái gì. Nên họ đã bác bản dự án kia. Nhất là mấy nhà diễn chủ trong Nam, như ông Combot, hay bắc Cao-mèn, vì họ sợ dân nghèo vào cướp hết đất của họ. Họ viện lẽ rằng không nên đặt nhiều sở riêng quá, — tuy ngay hôm sau về vẫn đề áy lai, họ đồng lòng xin đặt một cơ quan riêng — nên đê cho xí nào nêu đến xí ấy trước, và nên nghĩ rằng ở các miền thượng-du trung-du Trung Bắc-kỳ và ở xí mọi còn có thể di được dân ở hạ du lên trong nhiều năm nữa.

Họ không phải là ngu không biết rằng những miền thượng-du Trung Bắc, nước độc chua ở được, nhưng họ có ở đấy đâu mà họ sợ, dân nghèo di lên đấy, có chết như rạ họ vẫn yên tâm ngồi ngủ gật như thường.

Rút cục, Chính-phủ rút bản dự án của mình ra để sửa đổi lại cho vừa lòng các ông nghị. Nhưng muôn sửa đổi thế nào thì sửa đổi, xì dữm quan mất hai nguyên tắc chính: một là sự di dân cần phải đồng thời thi hành ở Trung Bắc-kỳ và ở các xí khác, Lào, Cao-mèn, Nam-kỳ, không có thể lấy lẽ gì mà cản trở được; — hai là phải tuân phương pháp làm cho các dân di vào được thành chủ nhân những đất đại họ đã có công khai khẩn.

Dẫu sao, dân nghèo lại mất một năm nữa để chờ đợi, chờ đợi trong sự khổn khổ, cơ cực. Điều đó, ông Combot và đồng chí của ông cần quái gì, các ông ấy lúc nào cũng đầy bụng rồi.

NGU'O'I . va VIEC.

MŪ CÁNH CHUỒN MỚI

NGÀY 13 tháng sau, hai ông ban chỉ thân Phạm Quỳnh à Thái Văn Toản lại sang sướng vì được thêm vài nhân mạng vào đảng của hai ông: đảng mū cánh chuồn. Ngày ấy là ngày thi tri huyện tập sự ở Hà-nội và ở Hué.

Kỳ thi ở Hà-nội mở riêng cho các thí sinh quán ở Bắc-kỳ, số trúng tuyển sẽ lấy 7 người (trong số đó, bốn hành chính và ba tư pháp) Kỳ thi ở Hué mở riêng cho thí sinh quan Trung kỳ, số trúng tuyển ổn định là ba người. Ứng thi ở Hà-nội, thi gửi đơn lên phủ Thống-sứ, ứng thi ở Hué thi gửi đơn về Bộ Lại.

Vậy xin báo tường tận cho các vị nào tấp tên đội mū cánh chuồn đi hia và cầm hối, sinh deo thê bài ngà và ăn lương của dân, mau mau nộp đơn kêu chậm.

Và nêu nhận kỹ rằng phải có một



văn bằng cử nhân trong các trường Đại học Pháp và Đông dương (Luật khoa, Văn khoa hay Cách trí khoa) hay một văn bằng có giá trị ngang hoặc cao hơn văn bằng cử nhân mới được ứng thi.

Nhưng sao lại cả cách trí khoa? Luật khoa thi đã dành rồi, còn văn khoa thi may ra cũng còn có lẽ cần đê để nói văn chương cho Cụ Lớn Bà nghệ hay để giải bày tâm sự như ông Nguyễn Tiến Lãng cho thiên hạ rõ lòng trinh bạch. Nhưng sao lại cách trí khoa?

Ý chứng đê các ông huyện tập lâm... ăn theo lối khoa học hẳn

LANG TAY, LANG TA

CÁC ông lang ta bằng năm hồi hộp. Vì họ không biết rồi nghe của họ có bị bỏ buộc trong vòng qui tắc không, mà sẽ bị bỏ buộc ra làm sao. Năm nay, ở Đại-hội- nghị bàn đến việc ấy, điều đáng đê ý nhất là mấy ông thầy thuốc tây và bào chế tẩy cũng công nhận rằng thuốc ta có thứ hay mà thầy lang ta cũng có thầy giỏi.

Chỉ ngại một điều rằng thầy dở



cũng lầm. Đó là các thầy lang bẩm, nho nhoe dăm ba chữ nho đã đi cắt thuốc, không sợ gì chết cõi họ cả, vì họ chỉ bốc thuốc nhầm cho người khác mà thôi. Theo lời ông đốc tờ Le Roy des Barres, thi đặt qui tắc về thuốc Bắc, thuốc Nam, không phải là để bỗng nhiên làm thuốc Nam đi, mà là để tìm cách phòng cho thầy lang và cho bệnh nhân khỏi bị ngộ thuốc đến chết.

dã phải vay tiền, cho thuê đất cũng xoay xở đủ cách để quyền công thai. Trong nhiều bài người ta có thể nói là dân đã phải đóng một thứ thuế phân phát (un véritable impôt de répartition). Tôi muốn chánh phủ chú ý điều đó để sau này nếu có cuộc công thai khác thì dùng những phương pháp hợp lý hơn. Muốn người bần xù rui lòng quyền cho công thai thì phải làm sao cho bộ biếu nghĩa cuộc công thai, phải đến gần họ làm cho họ tin cậy ở chánh phủ, và như là trừng trị những sự lạm quyền họ phải chịu là nay. Chứ như đưa nai, bắt buộc thì tôi rất phản đối vì tôi cho là thất sái.

Còn một sự thật nữa: trong những ngày nghiêm trọng nặng nề trước sự hội họp bốn liệt cường ở Munich, trong xứ này có ba khuynh hướng. Một phần người bần xã sáng suốt hết sức lo sợ Nhật-bản sẽ xâm chiếm Đông-dương vì họ hiểu rằng nước Nhật phai-xi đối với nước Pháp dân-chủ là một sự dật lùi trên con đường văn minh nhân loại. Nhưng có một số người lại tỏ thái độ thờ cúng thời cũ, xem chừng xoay chiều náo cung được. Sau hết một hang người nữa hang này phản văn hàn hét, có nồng ảo tưởng ghê gớm và thái thâm mờ màng một sự biến động một cuộc thay vua đổi chúa!

Sự thật như vậy đó. Một sự thật đáng buồn. Các ngài thấy đó rõ biết dân xí này không phải hoàn toàn hâm mộ nước Pháp, hỏng có gì là. Các ngài thử nghĩ. Đầu Đông dương gần gũi nước Pháp đã ngót ba phần tư thế kỷ mà họ chưa được trọng đãi tí nào. Họ không được một tí quyền tự do mà dân Pháp được hưởng lâu nay. Họ vẫn bị coi như một kẻ vị-thanh - nhàn (un peuple mineur). Một rồi có sắc lệnh chánh phủ Pháp cho Nam-kỳ một chế độ bảo chí để dâng hòa trước. Tôi không hiểu chánh phủ còn chờ gì mà chưa thi hành cho các xí khác. Người Trung, Bắc-lại kém người Nam hay sao? Một sự mâu thuẫn không ai hiểu được.

Không những vậy, trong khi tôi nói đây nhiều chuyện rất uất trác xảy ra ở Trung-kỳ. Hai bên đồng sự của tôi chủ nhiệm một tờ báo ở Hué vừa mới bị tòa Nam-án kêu án một người 6 tháng một người 1 tháng tù! Tôi gi? Vì họ đã dang một tin lầm về đao Hoàng-sa. Các ngài nên chú ý rằng tin ấy họ trích trong tờ báo khác. Về lại ngay trong số sau tòa soạn đã cải chính ngay. Nhưng mặc dầu, tờ báo của hai bạn đồng sự của tôi không lặp ra để cảnh báo chánh phủ, vì vậy họ đã làm cho nó chết.

* Với một chế độ như thế các ngài bảo người Việt-nam sao cảm bài lòng được? Làm sao họ vui lòng quyền công thai được. Tôi xin thành thực nói các ngài biết rằng: muôn người bần xí hoàn toàn là cậy nước Pháp, muốn họ vui lòng nhận những cuộc bi kịch trong những giờ nghiêm trọng sau này thì chánh phủ phải đổi đổi với họ một cách xứng đáng lưu bầy giờ, phải gấp cho họ những quyền tự do cần kíp cho đời sống của họ.*

Hoàng Đạo

ĐIỂM SÁCH

Những nỗi nhớ của
thanh niên (1)

của LÊ THANH

MỘT cái đầu đê này cũng đủ cho chúng ta biết cái ý muốn kiêu kỳ của tác giả. Vấn đề thanh niên truy lạc là một vấn đề hợp thời. Nhiều nhà văn tra nói đến. Ông Lê Thanh cũng muốn phân tách tâm lý thanh niên :

... « Vì thanh niên không biết sống với gì cả, già dặn, công danh, xã hội, những sợi dây kết lại thành hai tiếng bồn phận không thể đem lại cho họ một lẽ chắc chắn để sống; họ phải đau lòng đạp lên trên bồn phận để đi tìm thuốc phiện, truy lạc... »

Người ta tưởng rằng sau câu giáo đầu ấy, ông Lê Thanh sẽ cho ta biết tại sao thanh niên lại truy lạc; ông sẽ giảng giải cái tâm lý chán nản của thanh niên; ông sẽ... Nhưng mà không, mới lạ chứ! Không có một điều gì cát nghĩa các hành động của thanh niên cả.

Thoạt đầu truyện, chúng ta thấy một thanh niên — Giang — đang mê mải trong tiệm khiêu vũ. Anh chàng thô máu và ngất đi để người ta mang vào nhà thương. Tình dậy anh muốn tự tử. Nghĩa là anh ta đã truy lạc rồi.

Sau đó, anh bỏ việc làm, vì « mỗi một thanh niên chiếm được một công việc trong một công sở là mất một thanh niên trên trường tranh đấu... » Anh nói với người yêu là cô Dung rằng sẽ quả quyết đi để « làm lại cuộc đời, dù bằng cách nào ».

Thế rồi, chúng ta thấy gì? Tôi phải cầu mắt để biết mình không mè ngù: chúng ta thấy Giang lại đi hết chỗ truy lạc này đến chỗ truy lạc khác, gái chơi và thuốc phiện. Chỉ anh gọi về, anh lại đi. Tại sao? Tác giả không nói cho ai biết cả.

Sau cùng, Giang về nghỉ ở nhà một người bạn góa là Văn, và một đêm xác thịt, anh làm Văn có con. Anh đâm ra hối hận và trở nên điên cuồng, lén về định giết đứa con mà người yêu cũ của anh nuôi. Cô Dung — hy sinh tuồng quá! — phải đe anh thỏa mãn để cứu lấy đứa bé. Giang bị người ta tố cáo là

1) Nguyễn Thị - Tào soái xuất bản. Giá 0p40.

hiếp dâm người yêu. Anh bị giải ra tòa.

Ồ, cái phiên tòa! Tôi không ngờ tác giả lại nghèo nàn trí tưởng tượng và bắt chước một cách đáng thương đến thế. Rồi lại một bên ông biện lý kết tội thanh niên và xã hội; một bên ông trạng sư biện minh làm gì, không hiểu minh án đâu. Ông chỉ có một ý muốn: làm ván sỉ.

Thật là chán nản. Người đọc cố tìm một tâm lý, một trạng thái tâm

hồn, nhưng không thấy. Chẳng ai biết tại sao Giang truy lạc, và truy lạc vì lẽ gì.

Toàn truyện lúc nào cũng như tiếng rỗng, những cái sáo cả trong tư tưởng, trong câu văn, trong tâm lý. Tác giả « những nỗi nhớ » là một người lẩn thẩn, không biết minh làm gì, không hiểu minh án đâu. Ông chỉ có một ý muốn: làm ván sỉ.

Xin các bạn chờ trách tôi nghiêm

Truoc Vành Mong Ngu

Ông ấy tưởng lầm

CÁC ông đội xếp tay thường thường dùng để giữ trật tự trong những trường hợp khó khăn. Có lẽ là vì các ông ấy ăn lương nhiều — để thường ngang với một ông tòng đốc — nhưng láy người ta bảo là vì các ông ấy am hiểu nghĩa vụ hơn, thừa hành công việc đúng với pháp luật hơn, gìn giữ trật tự giỏi giang hơn.

Thí dụ như Văng-dơ-néc-hút mà người ta được biết mặt biết tên hôm nay. Hắn đứng trước tòa, diệu bộ không có vẻ hách dịch như những lúc bệ vệ đi khám rác, không có vẻ thông thoả như một nhà am hiểu nghĩa vụ, trái lại, tia nghìn như một con mèo đen bị cắt tai. Trông khuôn mặt khó khan của hắn, người ta chỉ trông thấy hai con mắt màu xanh nhạt, lờ dở cứng cỏi như mắt băng thủy tinh.

Ông chánh án thấy hắn, nghiêm nghị nét mặt mắng hỏi :

— Anh bị tòa buộc vào tội đánh người. Câu chuyện thế nào, anh kể lại cho tòa nghe.

Họ Văng cúi đầu nhận tội, và lầu lầu kẽ kẽ :

— Hôm ấy thành phố tắt đèn để thử việc phòng không. Tôi đang đi xe đạp ở ngã ba với một vài người đội xếp khác, bỗng tôi thấy có tiếng kêu. Tôi nhìn vào bóng tối thì thấy một người đi xe đạp vừa đi vừa kêu. Tôi tưởng là báo hiệu cho nhau để làm việc phạm pháp, nên tôi có bảo người ban tôi rằng phải cho nó một mè. Tôi bèn phóng xe đạp đuổi

theo. Đến chỗ ngã ba, người ấy kim xe lại, xe tôi đâm phải ngã. Bầm chỉ có thể thôi a.

— Chỉ có thể. Ngã rồi, anh có nhảy đến đánh đập túi bụi người ta không?

Họ Văng ra vẻ anh hùng.

— Bầm có. Tôi tưởng lầm là một người Annam.

À ra thế. Ông ấy tưởng lầm. Người Annam thi mui tet, da vàng, tóc cũng như que, không thể coi như một người, có quyền được những ông đội xếp mũi lõ, da trắng kiêng dè. Chỉ có thể coi họ như cái đêm đê đập, con vật để tránh mà thôi, chắc là họ nhà Văng đã nghĩ một cách hợp với công lý như vậy, cho nên ông đã thương cảng tay ha cảng chân cho mà biết thế nào là một ông đội xếp tay am hiểu nghĩa vụ và biết trọng trật tự.

Phiền một nỗi họ nhà Văng tưởng thế mà tòa lại không biết cho. Cả đến cậu học trò người tay cũng không tưởng thế, cứ nhất định cái rằng Văng không lầm được, vì đã chiếu đèn điện vào mặt cậu.

Thánh thử ra « sự tưởng lầm » đáng kính của Văng không có công hiệu gì cả, chỉ lỗi cho Annam, biết họ Văng đối với dân xứ này có cảm tình đẹp đẽ và nhất là... mạnh mẽ lắm.

Kết luận : Văng bị hai trăm quan án treo và vùng vằng bước ra, có lẽ không bằng lòng rằng sự tưởng lầm của mình lại có cai kết quả nặng nề ấy.

Hoàng Đạo

khác. Thực tôi chưa thấy cuốn tiểu thuyết nào « lạ » như cuốn này.

Đứa con hoang (2)

của NGUYỄN VĨ

ĐÓ là một tác phẩm « hoang » của nhà thi sĩ mười hai chòn. Giá ông đừng viết gì cả thi hơn. Cuốn sách của ông làm người ta thất vọng nhiều quá

Không thể gọi đó là một cuốn tiểu thuyết, dù chỉ là một tiểu thuyết thường. Không một chút quan sát, không một chút liên lạc giữa ý nó với ý kia: tất cả là mờ mịt, lộn xộn và sáo hủ.

Một thi sĩ ngắn ngủi tim được một đứa bé con bỏ ở bờ rào. Ông nhờ hai người phu xe nuôi hộ. Một người đàn bà, bức vì chồng mất dạy, bỏ đi đến ở với thi sĩ và nuôi đứa bé đó. Mẹ nó ngày xưa bị một anh thư ký dỗ dành rồi ruồng bỏ: bà đi lấy tây. Chẳng biết sao anh thư ký kia lại đập chết vợ bác phu xe, và bác này với mẹ đứa con hoang trả thù.

Anh phu xe bị bắt, và ra tòa. tuy có bài cãi hùng hồn của trạng sư (giai cấp bóc lột, tranh đấu, v.v., những cái đẻ ta biết trước), anh bị phạt hai mươi năm khổ sai.

Đó là cốt truyện đại khái. Tôi không thể nói ra được hết cái vung vè và vô lý của cuốn sách này. Ông Nguyễn VĨ đối với mình rộng lượng và cầu thả quá.

Cái hiềm thù, ngay đến trong một tác phẩm nghệ thuật, ông cũng không quên. Ông gán cho Antoine Viễn, một con nhà trường già, dù các tinh xảo. Ông để luôn luôn ở miệng hắn những câu chửi rủa tục tĩn, rồi kết luận : ấy hắn hu như thế là vì đã theo cái triết lý của một tờ báo mà ông ghét.

Người vợ, trái lại, là người rất thương kẻ nghèo khổ, (ấy tự nhiên bà ta tốt như thế), nàng lấy làm khổ phải sống trong một không khí « trưởng giả nặng nề những ô trọc ».

Thật là dễ dàng quá. Nếu cách viết tiểu thuyết chỉ có thể, thi không cần gì tâm lý lắm.

Cái « đinh » của cuốn truyện đối với ông Nguyễn VĨ chắc hẳn là buồi xú ở tòa. Thực là tuồng, rỗng, và sáo hét chõ nói : Ông trạng sư hùng biện bênh vực những người nghèo khổ và mặt sát bọn trưởng giả tham tàn; anh phu xe, nạn nhân của cái xã hội bất công và bóc lột, v.v... Người ta không biết đứa con hoang về sau ra làm sao.

Rút lại, tác phẩm của Nguyễn VĨ chỉ là một cái phác họa vụng về và không thành hình. Làm sao ông không nhận thấy những cái vụng về rõ rệt bặt ra trước mắt ấy?

Người ta sẽ bảo khi viết quyển này, tác giả co ý tốt. Cái đó tôi không chối. Nhưng chỉ có ý tốt thôi! Ông đã viết những tiểu thuyết luân lý như những tiểu thuyết ngày xưa còn hơn.

NGƯỜI ĐIỂM SÁCH

Tại 183, Đường cầu Cửa Đông
(53, Bd Henri d'Orléans, Hanoi)

TÉL. 888

D CAO-XUAN-CAM

Tổ nghiệp tại Đại Học Đường Paris
ngay gần Trung-ký bệnh-viện
quản đốc chuyên trị

Bệnh Hoa Liệu và Nội thương

KHÁM BỆNH { Sáng 8h đến 11h30
Chiều 2h đến 6h
Khi cần kíp mời về
nhà lúc nào cũng được.

Co-phòng dưỡng bệnh
và hộ sinh

Mùa thu đã tới, nóng lạnh bất thường, gió lạnh thổi qua, dân ông, dân bà, trẻ con, người nhón hay bị phát sốt rát đầu rất lấy làm khó chịu.

Các người nên mua mau dùng thuốc của hiệu KHANG-KIEN Thới-Nhiệt-Tán chỉ trong 5 phút đồng hồ sẽ khỏi hẳn. Quý ngài nên mua thuốc.

Thới-Nhiệt-Tán của hiệu Khang-Kien đã sẵn trong mình để phòng khi bị

trái nắng giờ sẽ khỏi.

Tán này rất là kính tế tiện lợi và rất là chóng khỏi. Giá mỗi gói là 0p.10.

THÔI NHIỆT TÂN

KHANG KIEN DUOC PHONG

新嘉慶健康丸

(Tiếp theo và kết)

SAU BỘ ÁY, tình nết hình như dồi hẵn, bay bảy giờ nàng mới biến lõi cái lịnh nết ấy ra. Nàng không còn là cô gái lặng lẽ và kín đáo trước kia nữa. Lan nói nàng luôn miệng và tiếng cười của nàng vang lên trong nhà; mặt nàng sáng lên, và hơi một chút việc cũng làm cho nàng vui sướng. Bà Cả lấy làm lạ về con và nhiều khi bà định ngăn cản cái vui tràn lan ấy:

— Ôi con Lan độ này làm sao ấy. Không biết có gì mà vui vẻ thế.

Hai bạn tôi blab nhau biết, Họ thường nhá tôi với một vẻ trêu nghịch và cười với nhau một cách tưng bừng. Tôi làm lờ như không biết gì.

Ái tình đã khiến cho Lan thành một người khác. Tâm hồn nàng phô bày ra rõ rệt. Nàng thách ra còn trẻ và ngày thơ qua. Nàng trưởng làm tôi vừa lòng bằng những cử chỉ săn sóc âu yếm. Những thức quà liên tiếp nhau trên bàn học, khiến chúng tôi ăn no bỏ cả cơm. Chỉ béo cho hai anh bạn tôi, họ được hưởng tự nhiên, và lại còn có chuyện để ché riếu tôi nữa. Lúc nào nàng cũng nghĩ cách để chiều ý tôi. Nhưng cử chỉ vụng về của nàng khiến tôi vừa cảm động vừa ngượng với anh em. Nhưng Lan bình như không nhận thấy.

Một buổi chủ nhật, mấy người bạn đến rủ chúng tôi đi chơi. Vừa đi qua chợ ở đầu phố, bỗng thấy Lan tất tả chạy theo, gọi. Tôi dừng lại, cau mày không bằng lòng. Nàng trông lên, và lúc bấy giờ hình như mới biết tôi không đi một mình. Hai má dỗ bừng vì thận, Lan lúng túng :

— Anh... anh cầm lấy cái này mà ăn.

Nàng giở trong bọc áo mày bẹ ngọt nướng vừa mua ở chợ. Tiếng cười của các bạn tôi vang lên. Bực mình, tôi dậm giày :

— Ai bảo cô đưa cho tôi? Tôi không dùng cái của ấy.

Lan sững người, đứng lặng nhìn. Tôi biết tôi đã làm phản ý nàng, nhưng ai lại đem cho quà giữa phố như thế. Anh Chi hỏi lơ:



TÌNH HÌ XU'A

TRUYỆN NGẮN của THẠCH-LAM

— Sao, của chị ấy mua cho mà anh lại chè à?

Ho cười với nhau, rồi Hoạt giới thiệu với mấy người bạn:

— Nhân tình đẹp của anh tôi đấy.

Tôi không trả lời, khó chịu. Lúc về, tôi cố ý tránh nàng, và giữ vẻ mặt giận. Nhưng Lan vẫn trẻ con và vô lý như cũ.

Ngày mồng năm, tháng năm không biết nghĩ thế nào. Lan đe ặng tôi một bộ bùa túi bằng vóc nhiều xanh đỏ. Đó là một công trình tốn mì mà nàng đã thức suốt đêm để khâu. Trông thấy vật ấy rõ ràng đẽ trên tập sách của tôi, anh Chi và anh Hoạt rũ ra mà cười. Họ chuyên tay nhau xem quả đào và quả ót sặc sỡ ấy, và những cành mía mai lại gấp đôi lên. Xấu hổ, tôi giăng lấy và vứt ra ngoài cửa sổ. Cai bùa túi rơi ngay vào rãnh nước.

Chiều đến, khi gặp Lan, tôi thấy nàng nhìn tôi có vẻ âm thầm oán trách. Vừa bức mình cho tôi đã nói bóng gió xa xôi đến. Câu

lại vừa bức cho nàng, tôi lặng yên giả vờ lãnh đậm rồi tránh mặt ra chỗ khác.

Ông bà Cả đã bắt đầu nghi ngờ một sự gì. Sự ấy khiến tôi lo ngại. Tôi đã nhiều lần bảo nhau Lan phải kín đáo. Nhưng mặc những điều khuyên nhủ cần thận của tôi, Lan bình như không hề giữ gìn được. Nàng có một tâm hồn giản dị và quê mùa trong tình yêu. Lan làm quà cho tôi những thức rất buồn cười và vô lý, và tôi vê ngạc nhiên khi thấy tôi không bằng lòng :

— Những thứ ấy em biếu anh, anh không thích ư?

Biết không thể làm nàng hiểu được, tôi chỉ trả lời :

— Tôi không thích cô cho tôi cái gì cả.

Sự yêu mến của tôi với nàng có lẽ đã nhờ được Hoạt và Chi kể cho nhiều người nghe rồi. Ở trường, các bạn học nhiều lần đã nói bóng gió xa xôi đến. Câu

chuyện cái bùa túi ngày mồng năm họ đã biết. Ngạc, một hôm, tự dung đến thò tay vạch áo tôi ra, bảo :

— Nào, xem bùa túi của mày đâu nǎo..

Tôi giận dữ gạt bùa ra, quay đi. Ngạc chế với :

— È é, nhớ thế kia mà còn deo bùa túi kia!

Những lời chế riếu ấy làm tôi bức tức đến cực điểm. Tôi thầm trách Lan đã gây cho tôi những nỗi khó chịu ấy. Tình yêu mộc mạc của nàng bắt đầu dè nén tôi. Những cách yêu mến săn sóc của nàng chỉ làm tôi bực bội.

Tôi bắt đầu tìm cớ tránh nàng. Lan, trái lại, càng quáo quắc lấy tôi. Sự ham mê khiến nàng quên hết cả giữ gìn. Hết gấp tôi chỗ khuất là nàng nhảy đến ôm lấy tôi hôn. Tay nàng giữ chặt lấy cổ tôi như rắn quấn, và tôi khó khăn mới góp được ra. Chúng tôi như thế đã suýt bị ông bà Cả bắt gặp mấy lần.

Khi tôi ôm nàng trong tay, những vẻ chế riếu của các bạn học và những câu mỉa mai lại thoáng qua trong trí. Tôi không còn cái yên tâm sẵn sàng để hưởng tình yêu nữa. Tôi vội vắng xa nàng. Lan không hiểu, và những câu trách móc, tuy rất kín đáo, với những giọt nước mắt của Lan mỗi khi thấy tôi thờ ơ, chỉ càng khiến cho tôi khó chịu thêm.

Một hôm chiều, cả nhà đi ăn cỗ vắng. Hoạt và Chi sang Nam Định chơi. Tôi ở ngoài vê thấy mâm cơm chờ sẵn ở nhà với hai đĩa dưa và hai cái bát. Lan đứng khuất một chỗ khóc khich cười. Rồi, như con chim non, nhảy nhót chạy ra nắm lấy tay tôi mắng :

— Hôm nay cậu vê muộn quá! Cơm nước nguội cả rồi!

Câu trách cợt dưa, nàng cố lấy giọng đứng đắn để giống như lời người vợ trách chồng. Tôi buồn cười, nhưng cau mày không dám.

Lan nhìn tôi như đứa trẻ dò ý người lớn :

— Góm, làm cái gì mà lầm lầm cái nặt thế? Thôi tôi xin ông đi.

CHẢ CÁ — GIÚNG CÁ — CỎI CÁ

ANH VŨ

37, PHỐ HÀNG DẦU (Rue du Lac) — 37
(Hiệu Sơn Dương cũ, số cửa đèn Ngọc Sơn)

NGÀY 1^{er} NOVEMBRE BÃ KHAI TRƯƠNG

Ngày nào cũng có chả cá.
Thứ bảy, chủ nhật và những ngày nghỉ lễ có giáng, gói cá và bún thung.

Ngon và rất sạch sẽ

Giá cũng như giá các hàng khác

Trước khi đến Hội chợ Hanoi 1938
Các bà, các cô hãy đến may áo ở hiệu

MARIE

4, Rue de la Mission — Hanoi

(cạnh nhà thờ lớn)

Áo rét, Manteau, Cape

GIÁ HẠ — KIỂU ĐẸP — MAY KHÉO — NHANH CHÓNG

Nàng bưng miệng cười, mở lồng bàn, rinh sự bằng lòng của tôi trước những món ăn khéo làm mà nàng biết là tôi vẫn thích.

Nhưng tôi vẫn không nói. Tôi uất oải vào nhà bếp, ngồi sau ban học và dở sách ra coi. Biết nàng đang tiếp lại gần, tôi cũng không quay lại.

— Anh Bình sang xơi cơm.

Tôi không đáp, nàng lại mời :

— Mời cậu Bình di xơi cơm... Xin mời ông Bình di xơi cơm à !

Tiếng cười nàng ròn rã reo lên sau câu nói ấy. Nàng chạy đến bên giường kéo tôi dậy, nhưng nét mặt nghiêm nghị của tôi bắt nàng ngừng im.

Về sững sờ của nàng và sự oán trách buồn rầu ẩn trên đôi mắt khiến tôi có ý ái ngại cho nàng, song tôi cũng nói :

— Được cô cứ để mặc tôi, tôi chưa muốn ăn.

— Kia, nhưng mà...

— Không ! Chỗ nǚ tôi ăn cơm cũng được.

Nàng toan nói, nhưng suýt đầu im lặng, nhìn tôi một lần nữa rồi quay ra.

Tôi ăn cơm một mình, ăn rất nhanh, và không để ý đến sự giận dỗi của Lan, xong bữa tôi đi chơi tức khắc.

Ở ngoài phố, tôi gặp Chi và Hoạt bên Nam về. Chi làm bộ ngạc nhiên.

— Kia sao không ở nhà tự tìn?

Hoạt thêm nột câu :

— Ông bà đã giận nhau chứ gì ?

Rồi cả hai phá lên cười. Tôi cau mày đê đáp lại.

Đêm hôm đó tôi bức mình và trâu trọc không ngủ được. Nghĩ đến tình yêu của Lan đối với tôi, nghĩ đến bữa cơm chiều, tôi hơi lấy làm bối rối, và bởi thế lại càng thấy hực mình.

Sáng hôm sau tôi nghe thấy bà Cả hỏi :

— Lan, mày mệt đấy à ?

Tiếng Lan đáp :

— Thưa đê không a.

Khi Lan ở dưới nhà đi qua gần, tôi thấy nàng mặt rầu rầu, hai mắt quầng thâm, dáng diện lặng lẽ và chán ngán. Nàng xách cái thùng tươi đến bê bê nước

và bình như cổ tinh giữ lại trong lòng những tiếng thở dài.

Tôi thấy lòng nao nao, vừa bức vừa buồn, như thấy một sự gi êm đẹp đang mất đi và không còn can đảm tìm lại được nữa.

Từ hôm ấy, Lan lại yên lặng như trước. Nàng ít nói và cũng không hay gấp mặt tôi. Nàng tỏ ra một thái độ dung mực, lanh dam và lúc nào cũng buồn rầu. Sự đó dẽ cho tôi được bình yên nhưng cũng làm cho tôi phật ý. Tôi tưởng nàng chỉ thế trong ít bữa, chắc sẽ có buổi nàng không gan được nữa, sẽ phải tìm đến tôi, sẽ hỏi han tôi, và sự chờ đợi

đến những đầu bài khó hay dễ sẽ ra trong kỳ thi này.

Lan bị xoa bần trong đời tôi. Không bao giờ sự lãng quên lại



như bữa tiệc để khao chúng tôi. Cả nhà cùng ngồi ăn, trừ cô Lan khóc ở từ mấy hôm trước. Tôi hỏi thăm qua quát lấy lệ và cười nói giảo hoạt nhất nhả. Chỉ thỉnh thoảng trêu tôi bằng một câu nói bông mà tôi dồn lấy và trả lời bằng một câu ranh mãnh khác. Một lần uống rượu ngà say, và nhân thấy Chi đứng làm mối xin cô Lan cho tôi, ông cụ chủ cười thich chí :

— Cái gì chứ cái đó thì được. Nhưng ai lấy con gái tôi phải ở gủi rẽ ba năm.

Tôi « xin vắng » và cười một cách rõ ràng tỏ ra tính cách cợt nhả của câu chuyện.

Tôi không kịp có thời giờ hối hận cho sự tàn ác vô tình có thể thấy trong câu đùa cợt. Tôi cũng không muốn nghe rằng Lan lúc đó có thể đau lòng vì tôi. Lan không còn liên lạc gì với tôi nữa.

Hôm sau tôi từ già nhà ông chủ, lòng hối hận tưởng trước đến sự mừng rỡ của mẹ tôi lúc thấy tôi về. Trong cái thi giờ đi xe từ Thái đến bến Tân Đè và đợi tàu ở Nam qua, tôi mới nghe chuyện nghỉ hè, chuyện lên Hà-nội học ban thành chung : không một lúc nào có một ý mến tiếc có thiếu nữ con gái ông Cả.

Khi tàu Nam tới, tôi đáp thuyền lên, chọn chỗ cất hành lý và vui vẻ ngo đầu ra trông một lần cuối cái bến tôi vẫn đi về trong mấy năm qua. Hai giây nhà là bồng bềnh ở hai bên con đường quanh quẽ đang thênh thênh lùi lại và nhỏ dần. Một sự bâng khuâng nhẹ nhàng diu dàng hồn người đến những tình cảm man mác. Tôi bỗng thấy cả người xúi động vì nhận ra trong bọn người lác đác ở bên một cái xe đỗ vội, và trên xe bước xuống một người con gái ngơ ngác nhìn về phía tôi.

Tàu đã xa bắn mạn sông. Một người trên bến không biết rõ. Tay vậy, tôi không thể lầm được, người thiểu số kia chính là con người tôi nghiệp đã hờn giận tôi và dâng thương tôi.

— Lan ! Thương hại em Lan ! Gợng nói của tôi ướt đầy những nước mắt.

Thạch-Lam

Docteur ĐẶNG VŨ HỲ

Ancien Interne de l'Hôpital Saint Lazare de Paris
Spécialiste des maladies vénériennes & cutanées

CHUYÊN MỤC VỀ

Bệnh hoa liễu — Bệnh đòn bả

Sửa trị sắc đẹp

Khám bệnh
Sáng 9 giờ đến 12 giờ
Tối 3 - 7
Chỗ chờ mở cửa buổi sáng

Chỗ ở và phòng khám bệnh
16 & 18 Rue Richard — Hanoi
(đặc phò Hà-vi)

Tel 242

Rượu Chồi Hoa-Kỳ,

Các bà sinh nở muốn tau ra đỡ, đau té, đau thật mạnh khỏe như thường, cường lo là thấp, bị lật bụng ngày. Chai Rượu Chồi Hoa-Kỳ thi không le nết cát. Rượu Chồi Hoa-Kỳ này trị được nhiều chứng rất giỏi là : Sinh nở, té thấp, nhai-thao, đau bụng, đau minh, đầy bụng, đau kinh, nhai truy mỗi một, tim hàn, cao giá, bị đau, bị ngứa, chảy máu, đau kinh, đau kinh rõ ràng. (Almond wine rất tốt cho bà ở các nhà Bé-ly).

• Phòng-Tiệm • COR CHIRI •

• thấp nát da Trung-Nam, Bắc-Kỳ • Chai-Rượu •



Chay trôi

Hạnh phúc đời ta mòn với lịch;
Thanh niên ruồi ngựa chẳng dừng cương.
Và ngày, và tháng, và năm đến:
Những cặp tình nhân rẽ bước đường.

XUÂN DIỆU

VĂN-CHƯƠNG

NHỮNG BIỂU VỤN VẶT⁽¹⁾

CỘC ĐỜI thường thường không có chuyện gì cả. Ngày nay không khác ngày kia bao nhiêu, công việc đại khái vẫn yên ổn. Những dịp dè làm anh hùng thực là hiếm có, mà cho đến những ngọt sét, những cơn bão: những cuộc đổi thay to tát và bất kỳ cũng chẳng được mấy lần. Chỉ có sự sống hằng ngày, làm bằng giờ với phút đều đều, nhở nhö như một tấm vải dệt bằng muôn sợi chỉ con con...

Nhưng may sao lòng ta không chờ những cuộc lớn lao mới súc động. Trái lại, lòng ta dè cảm những chuyện nhỏ, cũng như mắt ta dè thấy ánh sáng vừa, và tai ta dè nghe những tiếng vừa phải. Lòng ta cũng làm theo một kêu với giác quan ta: những sự mảnh liệt quá làm ta choáng đi, ngất đi, không nghe thấy gì nữa.

Tôi không ca tụng sự tầm thường đâu; cốt ý tôi ở đây là chỉ rõ sự thực của cuộc đời: những điều nhỏ nhặt có một quan hệ lớn đến lòng ta, và trái tim con người thực là tinh vi, kĩ lưỡng.

Sự sống, sự sống thực chủ ở đời bên trong: sống, tức là cảm thấy, nghĩ ngợi hay yêu mến. Chúng ta phần nhiều không chờ có những chuyện to tát mới sống cái đời bên trong; đời của một người thường bằng phẳng ít có chuyện gì, nhưng lòng của một người tầm thường đến đâu cũng có rất lầm chyện. Nếu sự sống chỉ ở nơi chuyện này xảy ra, chuyện kia xảy tới, thì chỉ có những dân thành thị, những kẻ giàu sang đa sự mới là sống, còn bao nhiêu kẻ tối tăm nghèo khổ, bao nhiêu kẻ nhà quê chỉ là những cái cây.

(1) Tiếp theo những ý về tiểu thuyết của Thạch-lam.

Không, một cái nỗi đất vỡ đi, một chiếc chiếu con rách nát, sự ấy chỉ đáng giá một chinh hay vài xu, song thực là một chuyện « đối với người nghèo kia ». Họ khóc từng giòng nước mắt chỉ vì một cái niệu, trước kia đã rạn nhưng vẫn còn có thể dùng, bỗng dung vỡ hẳn và không lấy gì mà kho cá nữa!

Phần lớn nhất của nhân loại sống rất đơn giản, nhưng đơn giản bên ngoài thôi, chứ chưa hẳn đơn giản ở bên trong. Những kẻ mà ta tưởng là đơn sơ, vì sống trong túp lều và ăn cơm với dưa cà, mắm muối, họ vẫn có những chuyện của họ. Chuyện nhỏ, nhởn đởn, nhưng vẫn cứ làm họ đau khổ như thường. Họ dễ rơi nước mắt, dễ chảy mồ hôi; họ là những trẻ nhở.

Mà chúng ta ai nấy cũng là trẻ con tất! Chúng ta người lớn với những chuyện lớn, nhưng lại rất trẻ con với những chuyện con. Viên vữn tượng kiên gan kia chỉ kiên gan khi ở chỗ chiến trường, chửi trong lúc về nhà, giữa gà chó, vợ con. vốn là một người, với tất cả sự sống của một người: viên vữn tượng không cần và cũng không thể có, không muốn có lòng gan dạ săt nữa. Giữa tên đạn, viên ấy không ghê tởm xương thịt, đậm lên người như đậm lên đất; song le, hết tuổi hàng máu ấy, lúc hết là một anh hùng, viên vữn tượng có thể lai là một đứa trẻ con dè cảm thấy những điều vụn vặt, rất không đáng kể: biết đâu ông ta lại không rối trí về một cái xương cá mắc vào cổ họng đứa con.

Cuộc chém giết giữa chiến địa không làm động tâm bằng những vết thương nhỏ trong ngày thường: cái kinh hãi và cái ngao ngán làm trái tim ta thành ra không, không thể cảm giác được nữa. Đó là một điều vô lý, nhưng sự thực là như

vậy. Ta dễ đau khổ vì những chuyện cỏn con.

Cái chết đáng sợ nhất không phải là một nhát gươm phút nhanh ngang cổ; người Phương Đông đã rất tinh xảo trong cách giết: rứt cái đời từng chút, cắt sự sống từng mảnh, họ đã khéo dùng những điều vụn vặt, họ đã nghĩ ra cái chết lảng tri.

Và cuộc đời cũng thế, có mấy khi giết ai một cách ngay thẳng trọn vụn đâu! Từng chút, từng chút...

Đời ta gồm bằng muôn sự côn can vô lý ấy. Đời gì trái tim thi sĩ mới dè vang động! Trái tim ai mà chẳng là những cái chum lớn: một tiếng động nhân thành trầm tiếng vang. Hãy xem những người đàn bà ở trong nhà: họ thở dài vì một chiếc chiếu không ngay, họ quần lồng vì một cái chăn ghê gãy. Chỉ vì cái lầm rớt nén bếp lâm khói, thế là người ta tủi thân khóc, nước mắt thực chảy tiếp theo nước mắt vì khói mà trù ra.

Nhất là trong ái tình. Ở đây, cái gì cũng vụn vặt và cũng to lớn. Ai này hãy nhớ lại những giọt nước mắt của mình, những lúc đau quặn cả ruột, thắt cả gan, và nhớ lại xem vì cớ gì mà đau khổ thế. Không có chuyện gì cả! cái cớ ấy bé quá, vô hình quá, đến nỗi ta phải buồn cười thấy mình đau khổ vì mủi sương.

Một chút thôi, một ly, một ty, một bóng, một thoảng, một cái chuyện không có chuyện; và giây lòng ta lập tức bị giật; máy móc của trái tim người sao mà dễ chạy thế!

Áy, cuộc đời thường thường vô nghĩa lý, nhỏ nhặt, vụn vặt, bé tí như thế. Nhưng bao nhiêu cảm xúc trong lòng người! cần gì phải có truyện, có chuyện! chúng ta sống với những việc con con, phần lớn nhất của cuộc đời làm bằng những chuyện không có gì cả. Nhưng có phải chuyện bé nhỏ mà vội đâu! trái lại, mũi kim càng nhỏ lại càng nhọn, và càng đau; cái hay ở nơi chỗ mong manh bong thoáng.

Tôi nhớ đến Proust, đến cả từng đoàn văn sĩ, thi sĩ Pháp, không ngại « cắt sợi tóc ra làm tư », và rủ nhau chia đường đi tìm tội lục soát những cái tình vị của cuộc đời và của lòng người, và đã dệt nên bao nhiêu gấm vóc huy hoàng với những sợi tơ vụn vặt.

Xuân Diệu

THƠ ĐƯỜNG

Sinh ly biệt

Thực bách bát di, thực mai nan,
Bách nồng khò hè, mai nồng loan.
Vì như sinh biệt chí vi nan,
Khò tại tâm hè, loan tại can.

Thần kẽ tái minh, tan nguyệt mệt;
Chinh-mã liên lể, hành-nhân xuất.
Hồi khan cết nhạc khốc nhất thanh,
Mai loan, bách khò cam như mật.

Hà thảy bách,
Hoàng vân thâu,
Hành-nhân hà biến tương đối sầu.
Thiên hàn, lộ khoán, hà xú lác;

Bường-lệ diệp chiến, phong xưa xưa
Sinh ly biệt,
Ưu lăng hả lai, vô doan tuyệt.
Ưu cực, tâm lao, huyết khí xvg.

Vị niêm tam thập sinh bạch phát.

BẠCH CÚ DỊ

THƠ DỊCH

Biệt ly trong lúc sống (1)

Sung, (2) mơ, ăn khò, ai ơi!
Ấn sung thòi chát, mơ thời chua sao!
Chưa bắng sống biệt ly nhau,
Ruột, gan, chua chát lại đau bội

phản!

Lận trảng, gà gáy hai lần;
Hết luồn tiếng ngựa, giục dần khách

ra.

Trông nhan, một tiếng khóc oà;
Mơ chua, sung chát như là mật ngọt!

Nước sông trảng, mây vàng tuôn;

Kẻ đi, người ở, con buồn bênh sống

Ngủ đâu? Trời lạnh, đồng không;

Điu hiu ngọt giò, loạn rung lá

đường (3)

Biệt ly lúc sống lạ như òng,
Mỗi lo chẳng rút từ phương hướng
nào.

Quá lo, huyết khí tiêu hao;
Chưa ba mươi tuổi, tóc sao trắng rồi!

TẦN ĐÀ

(1) — Người đời xưa lấy sự biêt-ly trong lúc hai người cùng sống, là khổ hòn sự biêt một kẻ chết.

(2) — Chữ sung đây, là dịch ý chữ bách trong nguyên-văn, vì chữ bách là một thứ cây cao mà quả đen, ăn thi chát, làm một vị thuốc được, có lẽ ở nước ta không thấy nói.

(3) — Đường là cây đường-lê, một tên là cam-đường, tục gọi là cây « lê rừng » cảnh và lá cũng giống như cây lê, quả chua ngọt ăn được; nhà trồng cây vẫn dùng cây này để tiếp vào cây lê.

MAI - ĐÊ

26, PHỐ HÀNG ĐƯỜNG - HANOI

MỚI VỀ:

Nhiều hàng LEN và TƠ
LỤA TỐT, BẸP, ĐÙ
KIỀU MỚI, ĐÙ CÁC MÀU
GIÁ HẠ KHÔNG ĐẦU BẰNG

Lâu, Giang

Mắc lâu, tim-la, ba-cam, bất cứ nặng, nhẹ, mới hoặc dã lâu,
chỉ nên đến

ĐỨC THỌ ĐƯỜNG

131. Route de Hué, 131 - Hanoi

sẽ được khôi rứt nọc, chắc chắn như thế, thuốc dễ uống bệnh đỡ ngay trong 6 tiếng đồng hồ. Lúc khỏi bệnh nhân dã cách thủ lấy. Nhận chữa khoán cả dàn ba, trẻ con. Thuốc lâu Op.60

một hộp, Giang-mai Op.70 Hạ-cam Op.30.

ĐẠI-LÝ: Quang-Huy Haiduong. Mai- Inh 60-62 Paal Doumer, Hai-phong, Ich-Tri 41 Rue da Marché Ninh-binh.

Những ngày thơ ấu

Kinh tảng mẹ tôi

của NGUYỄN - HỒNG

(Tiếp theo)

IV. — Trong đêm đông

MẶT sau cái bia lịch đã kín
chữ rồi ! Mỗi một lần
đau đớn, cảm bùn bay
tửu nhục, tôi đều biến vào mặt bia
vài giờ đồng hồ tóm tắt rằng ngày
nào, tháng nào, vì cờ gi, bởi tại ai,
tôi đã bị đánh mắng, sỉ vả, khinh
bỉ, khinh sỉ

Ngày 12 Novembre 19...

Cô C... chất nước vừa ở liền cháo
gà vào một cái bát con. Cô ấy gọi
cho mình. Ai thèm ăn, dù đã đợi
l้า ! Cô ấy qui đầy từ hơn mình mà.

Ngày 14 Novembre 19...

Phải nhớ cái tát và câu rủa và
này cho đến chết : « Hồng ơi, bố
mày chết đi, nhưng còn con mèo
mày nó dạy mày. Cầm bằng mèo mày
đánh dì theo giải bỏ mày lêu lổng
thì đã có chúng lao ».

« Mẹ ơi ! con khờ quá mẹ ơi ! Sao
mẹ đi lâu thế ? Mãi không về !
Người ta đánh con vì con dám
cướp lại đồ chơi của con mà con
người ta dẵng lấy. Người ta lai còn
chửi con và chửi cả mẹ nữa. Mẹ xa
con, mẹ có biết không !

Sau hàng giờ dàm lội trong mưa
gió tôi viết :

Ngày 20 Novembre 19...

Giá ai cho tôi một xu nhỉ ? Chỉ
một xu thôi ! Đề tôi mua xôi hay
bánh khúc. Vừa đi vừa cần, ngon
xiết bao ! Không ! không ai cho tôi
cả, vì người ta có phải là mẹ tôi
đâu !

Ngày 26 Novembre 19...

Nó khóc mà mình phải chửi,
phông có ức không ? Ai trêu ghẹo
cô ấy mà cô ấy nỡ lòng réo tên cái
tên cũ mẹ mình lên mà chửi : « Cái
giống nhà tao không ai thảm hiềm
đâu. Chỉ có mày thôi, mày là giống
con cái Lộc mè mây. Quyền truyện
đáng giá bạc trăm hay sao mà mày
dẫn ngửa con lao ra mà cướp lấy ? »

Ngày 29 Novembre 19...

Thế mà cũng đọc kinh ! cũng

xưng tội ! cũng hằng ngày chịu lễ !
Chúa nào dạy có thức gì là dấm
dúi cho gái ngoại ? Thời cũng chỉ
tại đồng tiền. Giá mẹ tôi tháng
gửi tiền về thì tôi chả đến nỗi đâu !

Ngày 1er Décembre 19...

Cậu ơi ! Sóng khôn chết thiêng
cậu có biết cho con không ? Mà con
cầu xin cậu lễ nào cậu lại không
nhận lời con. Cậu phù hộ cho con
được lấy một hào thỏi. Con đòi lâm
cậu à ! Trời lại mưa rét quá ! Đã
một tuần lễ nay con không có một
xu nhỏ ăn quà.

Ngày 4 Décembre 19...

Con cháu nó nó
là gì mà không



sai ! Một trình vừa muối vừa tương
cũng đến mình vác bát đi mua. Bi
học về, đổi mờ cả mắt sấp cất bát
cơm và mà phải đặt xuống, nghĩ mà
rót nước mắt.

Mẹ ơi ! sao mẹ đi lâu thế ? Mãi
chẳng thấy mẹ về ?

Có một lần, bà tôi lạy van hối
chỗ này đến chỗ khác mới cầm
cái áo the được một đồng bạc, thi
trả ngay tiền quà bánh cho đứa
con gái cô tôi 5, 6 tuổi và còn mua
thêm cho nó mấy xu bún chả nữa.

Lúc ấy cơm
nước đã sắp sẵn.
Nhưng tôi vừa
mới cắt nhồi hỏi
xin, chưa dám
nói lỡ xin gì, xin
bao nhiêu, đã bị
hất tay đi. Tôi đã
nghe ngào vừa
khóc vừa ghi vào
bia lịch :

Ngày 6 Décembre 19...

Cậu ơi, con B..
nó là cậu đấy.
Nó sảy ra một
chút thì bà cũng
đủ dứt ruota ra.

Người chị gái
thầy tôi là cô...
Cô C... hờ i
thầy tôi còn sống
không bao giờ
dám bén bảng đến
nhà tôi. Vì bị
thầy tôi cầm cửa.
Duyên cô ta giàu
có và không con, sợ
lúc chết thi tôi là
cháu đích tôn sẽ
ăn thừa tự bèn
độn bụng to lên rồi
giả vờ ốm nghén.
Chờ đủ ngày
tháng, cô ấy bắt
đứa con riêng
chồng mới để về,
nhận chính là con

mình. Thằng bé này xa mẹ nó,
khóc nhớ quá sinh ra sài đẹn,
người rộp đi như con nhái bén.
Nhớn lên, nó vẫn gầy còm và dáng
buồn cười vì hai con mắt lòng
trắng mở thao láo dưới hai mi
mọng màu xanh. Tôi và em Quế tôi
gọi nó là thằng Chẫu. Hôm cô C...
bệnh đưa con ấy, xác cùi tạ phang
tôi què dặt, tôi ghi như sau đây :

Ngày 13 Décembre 19...

— Đây có thèm tranh gia tài với
thằng Chẫu đâu mà định đánh chết
đây !

Tôi còn biện nhiều lắm. Nhưng
tin rằng một ít ngày thuật lại trên
kia cũng đủ cho các bạn đọc nhận
thấy mau chóng và rõ rệt những sự
đầy ái tối tăm của quãng đời thơ
ấu của tôi, khi thày tôi mất, mẹ tôi
bỏ chúng tôi đi tha phương cầu
thị. Và rút bớt những mầu nhạt
ký ngộ nghĩnh kia đi, tôi còn có ý
sớm dẫn các bạn cùng tôi đi vào
những đêm của một giấc mơ mong
manh.

Những đêm ấy là đêm cuối đông,
năm tôi mười ba tuổi.

Nhà tôi không ở phố Hàng-sú nữa,
đón ra phố Bến-gỗ, ở chung với cô
C..

Vì là ở nhờ nên chúng tôi, bà tôi,
cô G. em gái thầy tôi, đứa con gái
con cô G. tôi và anh em tôi, bị
nhét xuống gian bếp !

Tôi dùng chữ « nhét » thật không
ngoa một chút nào. Quả nhiên chỗ
chúng tôi ở chật hẹp quá thế.

Một gian nhà chừng 20 thước
vuông; ở một chiều dài xây một
cái bếp chung cho ba gia đình có
vừa đúng 16 người; và theo đọc
một chiều ngang là một lối đi ăn
thông lênh nhà trên và sân sau; diện
tích còn lại vừa đủ chỗ kê một cái
giường, một cái bàn và một cái
hòm, sát với nhau không hở một
phan



Những quần áo bằng lụa, vải vi dùng lâu mà ố vàng,
Áo len trắng cũ vàng. Áo màu dày bẩn
giặt bằng thuốc ALBO thì sạch hết các
vết bẩn, trắng bóng, tươi màu như mới
Mỗi liều thuốc dùng giặt được từ 3 đến 6 cái quần
áo, cách pha rất dễ, không làm hư hỏng quần áo.
Giá tiền : 0p.30 một liều

Có bán tại: Pharmacie NGUYỄN BÌNH HOÀNG
52 phố Đồng-Khánh (khối nhà Cinéma Majestic — Hanoi)

Mặt bàn nọ đầy những ấm chén, cối trầu và các đồ dùng của bà tôi. Trên chiếc hòm chất ních quần áo của cô tôi còn xếp thêm ba, bốn chiếc thùng đựng các thứ rỗ rách! Cố nhiên các thứ rỗ rách ấy là quần áo của tôi và em gái tôi.

Không thể nằm chen vào cái giường đã thừa người kia, chỉ chục đồ sụp lên những nỗi niềm, rõ rà, bát đũa và cùi đóm chồng chất ở dưới đất, tôi phải nằm ở cánh phản gỗ nhỉnh hơn chiếc ghế dài kê sát cạnh giường, ngay dia lối đi lại.

Chính trên cái phản này tôi đã thao thức trong bao nhiêu đêm vắng lặng mà ngoài trời mưa phun và sương đặc dệt thành tấm màn xám chùm lên cảnh vật, mà tiếng gió vu vu ngân nga một giờ một thời sâu vào lòng người.

Chết chán tôi đắp lá cái đệm trước kia thầy tôi dùng để lót chỗ nằm bút thuốc phiện. Nó vừa ngắn, vừa hẹp, lại vừa mỏng. Tôi đã đem ra phơi nhiều lần nhưng nó vẫn không thoảng cái mùi khen khét của dầu lạc, khói thuốc lá và hơi người chung chạ. Mà, không thể chùm lên mặt, tôi phải lồng nó vào chiếc chăn đơn bằng vải nâu của cô tôi thái cho. Nhưng, tôi phải đắp thêm một chiếc chiếu và nằm co rúm người lại, đàn gối chạm cằm, đầu ấp lấy ngực, không để một mảnh chăn nào thò ra ngoài phản.

Từ chập tối đến nửa đêm, tôi còn chợp mắt ngủ được, nhưng từ lúc gà gáy đồ hời cho tôi sáng, tôi trằn trọc, nằm nghiêng chán lại xoay ra nằm sấp rồi khi ngực đau chói lên vì nằm sấp tôi lại nằm ngửa, co dùi lên, ôm chặt lấy. Lúc đó tôi cảm thấy khắp người tôi, cả trong lỗ ngoài, từ móng chân đến vành tai, buốt rít vì khí lạnh. Có bạn tôi phải nằm ruồi dài, bắp dùi căng thẳng, cánh tay khoanh lại trên ngực, cố nhắm mắt ngủ thi chỉ nằm yên được vài phút, rồi khi như có cục nước đá xon lên bụng tôi lại cựa quậy và rỗ mình.

Bên ngoài, gió vẫn thỉnh thoảng rit lên, dòng thời, một loạt tiếng rào rào ướt át nỗi giây rồi biến mất trong vắng lặng. Những âm thanh lạnh lẽo ấy gợi ra trong tri tưởng tôi những bùn cối say mềm lâ xô đẩy nhau, chen lách nhau, để thoát khỏi mặt cỏ lùng bùng như mớ tóc quấn vừa tưới nước; và những khóm cỏ hoa, những khóm

thia là rơi bởi vì đã vắng vắng để cố gắng bặt lên theo chiều gió, cùng vọt ra khỏi khoảng vườn chật hẹp nhiều gai góc và cống rãnh ứ bùn này.

Trần trọc trong mấy giờ, tôi đi mồi mệt lâm. Sau cùng tôi thiếp

của ngôi nhà ít cửa sổ, không trần, ở phố Jules Ferry mà thầy tôi đã bán đi lấy tiền ăn hủ.

Em gái tôi bê một rổ con dụng khoai lang, bông cẩm, lạc rang và bánh khảo. Tôi, tôi bê một rổ to đầy vỏ hến, hộp thuốc phiện, ống

gốm của tạo vật và cầm thú hung giữ?

Chúng tôi ăn rất rẻ sén. Hàng tháng một — vài phút là một tháng — mới làm thịt một con lợn bằng củ khai lang cám bốn cái tẩm. Khoanh đầu müm müm là thù, khoanh thứ nhì dài và nhỏ hơn một chút là họng, còn những khoanh tó sau là bụng, lườn, cổ, nách bốn chân giờ phai vứt đi! Con gà, vịt, chim, cá bằng đồ lắc và bông cẩm bóp rời, chúng tôi luộc và đun nấu trong những ống bơ sữa bò, một ngày vài con. Thức ăn súc ra những vụn hay đường tây.

Tôi lớn, phải ăn nhiều hơn, nhưng ở giữa chốn rừng nú hoang vú kia, là đàn ông, tôi phải biết hy sinh cho người bạn gái trai dát với tôi. Như thế, mỗi khi em tôi ngoan ngoãn sẽ thêm cho tôi ít xôi hay đồ lặc, tôi phải vuốt ve nó, ngọt ngào nói rằng :

— Em ăn đi. Anh no rồi. Anh khỏe anh ăn ít cũng được! Còn em yếu đuối, em phải ăn nhiều thì mới có sức cung anh đánh nhau với thú dữ chứ.

Ngoài trời, từng thác nước mưa đổ xuống... gió réo vang... thỉnh thoảng một làn chớp vụt sét từng mây đen xám.

Tôi chạy xuống nhà dưới, súc một ít than hồng vào chiếc hộp bánh bích-quy để đưa lên gác sưởi. Chúng tôi cùng soa tay trên lửa đỗ, xuyệt xoa như rét mướt lấm. Em tôi nũng nịu nói với tôi những câu hết sức ngộ nghĩnh. Sau cùng, nó ngồi đầu vào vai tôi rồi giả vờ ngủ.

Thức ăn đã hết! Bữa thuốc của thầy tôi cũng vừa xong. Chúng tôi phải thu xếp đồ chơi lại, xuống nhà dưới để thầy lôi ngủ.

Thế là đoạn một mầu đời phiêu lưu của hai nhà mạo hiểm tí hon!..

Giác mờ nhẹ nhàng và man mác như khói thời cơm chiều lặng quyển ánh nắng vàng tươi ấy tiêu tán, để lại trong lòng tôi tới mãi khi sáng rõ, có khi đến ngày hôm sau, tuần lễ sau, những sự êm ái vô cùng.

Là vì tôi đã sống trở lại quãng đời ngày thơ mà mọi người, mọi vật đều là những nguồn cảm rất phong phú.

... Và một đêm, bị bà tôi mang chiếc tún té, tôi uất ức thầm khóc tới mệt, hai giờ. Rồi nhạc quá, tôi ngủ thiếp li lúc nào không rõ.

(Xem tiếp trang 18)



đi... sự vắng lặng lạnh lùng của đêm khuya đã đưa tâm hồn tôi đến những cảnh mộng xa xôi.

Biết bao nhiêu cảm tưởng, biết bao nhiêu cảm giác, cảm thâm và say sưa, đã rung động và mơn man cõi lòng tôi! Tâm tư tôi không còn lẩn vởn những sự phẫn uất, ghen hờn nên cái bẩn ngã tốt đẹp của tôi — một đứa trẻ nhỏ tuổi — được hoàn toàn nảy nở trong những giấc mơ tươi sáng và quen quen ấy.

Tôi gọi là những giấc mơ « quen quen » vì những cảnh vật mộng tưởng kia không xa lạ, cầu kỳ một chút nào. Chỉ là những cảnh vật đã diễn ra lúc ban ngày, một hôm gần đây, hay một tuần lễ đã qua lâu, hay một năm đã xa, dạo tôi chưa qua tầm tuổi.

... Một đêm kia, tôi thấy em Quế tôi và tôi thong thả leo từng bậc thang một để lên cái gác nhỏ hẹp

bơ sữa bò hạng một hảo, dao, thớt con, và những đôi đũa tre tý siu.

Thưa các bạn đọc, đó là hai đứa trẻ sắp sống một cuộc đời phiêu lưu giữa rừng sâu núi thăm theo sự trưởng tượng ngày ngô của chúng!

Rừng đây là mấy chậu cây cảnh của thầy tôi để trên lan can gạch, mà cái cù lao nhiều thú giู và chưa từng có chán người đặt tới là một xó gác chật hẹp, và cái hang trong lòng một trái núi cao gần chạm mây xanh và bao quát hàng mây trâm mẫu là chỗ trống ở giữa một cái giường và bức tường.

Đồ ăn thức dùng, em Quế tôi xếp có thứ tự vào những rổ con, treo lên chân niềng già làm cảnh cây. Vì không cái cần thận như thế nhỡ ra hùm beo đến phá phách, hùy hoại đi thi hai nhà phiêu lưu kia biết lấy gì mà ăn uống để có sức vật lộn với những sức mạnh ghê

Trước khi vào thăm Hội-Chợ Hanoi 1938

Các Bà, các Cô, bý dọc thung lũng bồi đầm sau đây:
1.) Quận Chúa được giải nhất về cuộc thi gầy, vĩ, áo, manteaux phụ nữ tại Hội Chợ Hanoi 1936-1937.
2.) Quận Chúa là một trong năm nhà được báo Ngày Nay lấy công làm khen cách trung bày có mỹ-huật

nhất tại hội chợ. 3.) Họa sĩ Lenur, một nhà chuyên môn về phụ-nữ, giới thiệu nhiều bạn gái đến để giàn tại Quận Chúa. 4.) Vào gian hàng Quận Chúa, hai họa sĩ Tô Ngọc Vân và Lê Phồ đã khen « C'est parfait » tức là « Hàng bền đẹp, cách bấy khéo ». 5.) Cô Nam Phí, áo bát cát lương Nam-kỳ danh tiếng nhất, đã đeng giầy Moles và Sandales tại Quận Chúa. 6.) Mme Lê đình Quý đã may áo và đóng giầy tại Quận Chú để diễn kịch Tinh-Hoa ở nhà hát Tây Hanoi tối 13/3/37. 7.) Cai Đồng là người do cắt áo được giải nhất tại Hội chợ vẫn làm tại Quận Chúa từ khi mới mở. 8.) Chiếc mũ nhân chép các kiều mẫu, do cắt lấy và tiếp khách.

Nay mời dời chỗ ở, xin kính mời các bà, các cô chiểu cỗ lại:
QUẬN CHỦA 66, Hàng Đường, 66 — Hanoi



Directeur : Vũ Đức Vinh

CÉCÉ TRICOTS É

Les tricots CÉCÉ vous invitent à venir voir leurs jolis modèles à la Foire de Hanoi
Stands Série I, N. 3 et 4

En gros : CU CHUNG

100, Rue du Coton — Hanoi

TRÔNG TÌM

Người ta cần nặng bao nhiêu

CÓ KHI bạn nhìn mình trong gương và tự nhủ:

— Tôi nhón lên, tôi già đi... Cái hình ảnh, cái « tôi » mà gương phản chiếu lại ấy bạn cho là của riêng mình không thể thay đổi được. Bạn tưởng cái hình thể ấy là của bạn và bạn là cái hình thể ấy.

Không đúng một tí nào cả: vì bạn có thể thay thân hình bạn bằng một thân hình khác.

Bấy nay mươi năm nay, những nhà thông thái khắp hoàn cầu, theo chòn những nhà mồ xé Mỹ hay hợp tác với họ, vẫn tìm cách để có thể mổ trich, thay đổi được hết các bộ phận của thân thể người ta. Họ đã phải ngạc nhiên khi kết luận được rằng: không có đến trên hai cân thể chất trong cơ thể một người mà người ta không có thể cắt đi hay tiếp được. Hầu hết các bộ phận có

CHIẾC TẦU THỨ NHẤT CỦA HẠM ĐỘI PHÁP

TRƯỚC Louis XIV, nước Pháp nói cho đúng không có thủy quân và những thuyền trên cảng chẳng khác gì những thuyền bão mồ boi chèo thời trung cổ. Một nhà đóng tàu là ông Morin đã « ăn giá thầu » để làm cái công việc lớn lao là đóng cho nước Pháp chiếc tàu chiến thứ nhất. Đóng chiếc tàu ấy chỉ tốn hết 50 000 quan bằng tiền đồng và trong xương đóng tàu ở xứ Bretagne gần Roche-Bernard, năm 1657, chỉ có một người thợ đóng chiếc tàu thứ nhất kia của hải ham Pháp.

Tren chiếc tàu La Couronne ấy có 76 cát súng đại bác bằng gang và 630 người; mồ neo của tàu, đối thời ấy rất to lớn, nặng 4 855 livres (chừng 9.710 cân). Ông năm coi tàu nhận giá với chính phủ một món tiền để nuôi và trả lương người làm trên tàu; chính ông cũng được lĩnh mỗi tháng 500 quan. Hắn là lương thực trên tàu cũng phải xứng đối với số lương trên: bơ giá 5 xu, mồ 2 xu 6 đồng, bích qui cho thủy quân dùng hơn 1 xu và thuốc súng 14 xu một livre (độ 2 cân). (Marianne)

thể thay đổi; miễn là làm cho khéo thì người ta vẫn sống.

Dưới đây là bản kê những bộ phận trong mình mà người ta có thể bỏ đi hay thay đổi mà không hại đến tính mệnh:

2) **Chân Tay.** Cắt chân hay tay là việc thông thường trong khoa mồ xé.

1) **Máu.** Thay máu là thường. Vâlai nhiều nhà thương ít lâu nay có trữ máu. Máu ấy đã sẵn sàng trước khi tép nước đá và giữ được nguyên tính trong khoảng mười lăm ngày.

Giáo sư Jodine ở Nga còn sang được cả máu cho một người bị thương bằng máu người chết. Vài năm nay một nhà thông tin « máu thảo mộc », là chất nghiên cứu « máu thảo mộc », là chất nghiên cứu một thứ lá ra rồi chế theo những phương pháp bồi dưỡng. Sau hết, có một thứ nước lấy ở máu sinh vật, tức là thứ nước mặn của bác sĩ Carrel tìm ra, có thể thay đổi tính chất máu người ta trong nhiều trường hợp.

3) **Mạch Máu Đen và Mạch Máu Đỏ** có thể thay từng đoạn bằng những mạch máu đỏ từ nước đá khi ta mắc bệnh sưng mạch máu.

4) **Mặt.** Những nhà mồ xé chuyên môn về khoa sútra tri nhan sắc thường thay mũi người ta — bị ụng nhọt hồng — bằng một miếng thịt nhô lấy ở đùi ra, v.v.

5) **Xương** cắt đi thi để, nhưng người ta có thể tiếp được. Cái xương nhỏ kèm xương ống chân và là cái xương ít ích lợi hơn hết, thường lấy dùng vào việc tiếp ấy. Giáo sư Ruttener đã tiếp được cả một khớp xương.

6) **Bộ Tiêu Hóa.** Những bộ phận tiêu hóa phần nhiều có thể thay được. Cũng có thể bỏ hẳn cả một bộ phận đi. Thực quản thường thường thay bằng một khúc ruột non mà ruột non thi có thể cắt bỏ hẳn một đoạn đi.

7) **Gân.** Người ta tiếp gân khi bị té liệt. Người ta cũng có thể nối gân, còn tiếp thi dùng tủy thô.

thể thay đổi; miễn là làm cho khéo thì người ta vẫn sống.

Dưới đây là bản kê những bộ phận trong mình mà người ta có thể bỏ đi hay thay đổi mà không hại đến tính mệnh:

2) **Chân Tay.** Cắt chân hay tay là việc thông thường trong khoa mồ xé.

1) **Máu.** Thay máu là thường. Vâlai nhiều nhà thương ít lâu nay có trữ máu. Máu ấy đã sẵn sàng trước khi tép nước đá và giữ được nguyên tính trong khoảng mười lăm ngày.

Giáo sư Jodine ở Nga còn sang được cả máu cho một người bị thương bằng máu người chết. Vài năm nay một nhà thông tin « máu thảo mộc », là chất nghiên cứu « máu thảo mộc », là chất nghiên cứu một thứ lá ra rồi chế theo những phương pháp bồi dưỡng. Sau hết, có một thứ nước lấy ở máu sinh vật, tức là thứ nước mặn của bác sĩ Carrel tìm ra, có thể thay đổi tính chất máu người ta trong nhiều trường hợp.

3) **Mạch Máu Đen và Mạch Máu Đỏ** có thể thay từng đoạn bằng những mạch máu đỏ từ nước đá khi ta mắc bệnh sưng mạch máu.

4) **Mặt.** Những nhà mồ xé chuyên môn về khoa sútra tri nhan sắc thường thay mũi người ta — bị ụng nhọt hồng — bằng một miếng thịt nhô lấy ở đùi ra, v.v.

5) **Xương** cắt đi thi để, nhưng người ta có thể tiếp được. Cái xương nhỏ kèm xương ống chân và là cái xương ít ích lợi hơn hết, thường lấy dùng vào việc tiếp ấy. Giáo sư Ruttener đã tiếp được cả một khớp xương.

6) **Bộ Tiêu Hóa.** Những bộ phận tiêu hóa phần nhiều có thể thay được. Cũng có thể bỏ hẳn cả một bộ phận đi. Thực quản thường thường thay bằng một khúc ruột non mà ruột non thi có thể cắt bỏ hẳn một đoạn đi.

7) **Gân.** Người ta tiếp gân khi bị té liệt. Người ta cũng có thể nối gân, còn tiếp thi dùng tủy thô.



— Đồ tham! Có một tị lừa thế này mà mày xin bao nhiêu thế hử?

MỘT VỤ BIỂU TÌNH CẨM ĐỘNG

CÙNG như hầu khắp mọi nơi, ở Mỹ, trong nhiều rạp hát, rạp chiếu bóng hay tiệm khiêu vũ, môn « âm nhạc đóng hộp » hay nói một cách khác, âm nhạc lấy vào đĩa hát, đã thay cho những ban âm nhạc gồm những nhạc sĩ.

Gần đây một nhà hát lớn ở Broadway đã cải cách theo lối đó; lết tắt nhiên là những nhạc sĩ không bằng lòng.

Một buổi tối nọ, hai trăm nhạc sĩ kéo đến nhà hát lấy vé vào xem như khách thường, trong các ghế khán giả ngồi đã khá đông. Mỗi nhạc sĩ đã trữ sẵn trong túi một chiếc bánh tây lớn cập đầy súc sích tỏi, và lúc đó họ đưa lên miệng ăn một cách ngoan lanh.

Từ từ mùi tỏi bay lan ra khắp nhà hát vì nhờ có quạt máy đưa đi. Người ta thấy chỗ này chỗ nọ, những khán giả hít không khí ra vẻ khó chịu, rồi bỏ ra về một cách căm kinh.

Dần dần nhà hát trở nên vắng tanh — và chỉ còn lại những nhạc sĩ.. đã làm chủ được tình thế.

Không phải ồn ào, bạo động, họ đã thẳng trận một cách vẻ vang yên lặng trong cuộc đời quyền lực đồ sộ. (Robinson)

Như thế một nhà mồ xé có thể áp dụng khoa học của mình — cắt, tiếp, thay — vào tất cả các bộ phận của người ta, trừ có gan, lá lách và bắp huyệt óc. Đây là tất cả những bộ phận của thân thể mà ta thường là không thể thay đổi được. Vâlai ta có thể cho cái biến trạng ấy chỉ là tạm thời, còn những việc phát minh sau này có thể làm giảm những chỗ khó khăn trên. Như thế

trong bảy mươi cân chẳng hạn, những thể chất của chính ta chỉ còn độ vài trăm grammes.

Nhưng vì cái hanh diện vẫn minh của ta, trưởng ta không nên coi cái thuyết đó làm quá quan trọng.

(Match)

Rượu Côte Nhât

MARTELL

là thứ rượu đã nổi tiếng

từ 200 năm nay

ĐẠI LÝ ĐỘC QUYỀN

L. Rondon & Cie Ltd Bđ Đồng Khê HANOI

Thế giới là của hai ta

Về thế kỷ thứ XV, nước Tây-ban-nha và nước Bồ - đào - nha, trong khi tìm đường sang Án-dô có lập những đoàn lớn để tìm lục địa mới và đã mở mang thuộc địa.

Người Tây-ban-nha tìm đường đi về phương tây. Người Bồ - đào - nha đi về phương đông. Cả hai nước cùng tới đích và cũng thua nguyên như nhau. Tuy thế, vì luôn luôn có những việc khiếu nại về vấn đề những thuộc địa đã tìm thấy hay đang đi tìm nên đức cha Alexandre VI đã ký một đường hướng trọng dụng thẳng lên đường xích đạo trên bìn cũn cách phía tây quần đảo Acores bốn trăm dặm. Phần ở về phía đông đường ấy là thuộc quyền Bồ - đào - nha; phần ở về phía tây thuộc quyền Tây-ban-nha. Ông Jean II và ông Ferdinand le Catholique trong đã phải đánh nhau vì cái ván để phân chia thuộc địa như trên, năm 1491 đã công nhận cách giải quyết ấy.

Cái đó cũng không ngăn được người Bồ - đào - nha khôi lạc sang Brésil, tưởng là giáp chân Mỹ, và người Tây-ban-nha đưa thuyền sang tới bờ Án-dô. Hắn là khi ấy người ta chỉ kẽ đến phương pháp.

(Marianne)

Còn rẽ dấu thập ngoặc

TRONG bối cảnh nhỏ, khi còn theo học trường tiểu học thầy gióng ở Lambach nước Áo, Adolf Hitler đã chủ

LƯỢM LẶT

Vua sút gòn

NGUỒI TA vừa báo tin một cầu thủ danh tiếng là Steve Bloomer, năm 64 tuổi, vừa mới chết ở Derby (Anh cát lợi). Anh là một tiền quân giỏi hơn hết từ xưa tới nay.

Bloomer đã dự cuộc tranh đấu quốc tế và những cú sút của anh rất đúng, khiến phái địch phải thất vọng.

Trong 23 cuộc chơi, mình anh sút 28 quả, một kỷ lục mà cầu thủ Anh chưa ai xinh kịp.

Trong đời anh, tính ròn những quả sút trong những cuộc tranh giải cộng được 352 quả.

(Junior)

Chiếc ô tô thứ nhất ra đời

NĂM 1880, khi bá tước Dion — người sáng chế ra thứ ô-tô Dion-Bouton — chủ ý đến cái mìn thể thao rất mới mẻ ấy, gia đình ông đã đưa ông ra tòa đền pháp luật...

Người ta cho là ông điện rồ một cách lật lùng vì ông bỏ cả tài sản vào những việc kinh doanh như thế.

Chiếc xe thứ nhất của xưởng ông làm ra là một chiếc xe bốn bánh bằng giấy thép, đãng trước đặt một cái nồi « sưởi ».

Một bộ máy hai ống hơi, có hai vòng dây da truyền bánh xe nọ sang bánh xe kia.

Và ngay cuộc thử đầu tiên, cả xe cháy vèo hết!

(Junior)

Một nghề buôn phát đạt

KINH TẾ không hoảng đã hết, công việc làm ăn đã khá hơn, it ra là trong giới bóng tròn.

Bóng đá có tiếng ở Anh là Tottenham vừa mới tuyển thêm một hậu vệ quốc tế là Spreston, trước kia chơi ở hội Leeds. Người ta cao là việc tuyển lý cho đội bóng Tottenham làm.

Thực ra thi người ta không còn phải nghĩ ngợp gì nữa khi nghĩ đến cầu thủ đã bị bán — bằng một giá bạn — 1.400.000 quan.

Việc mua bán ấy là thường, vì một cầu thủ Ý khác là Andreolo, có tiếng trong làng bóng tròn ở hoàn cầu đã được hội F.B.C. ở Milan mua 900.000 quan.

(Junior)

Trẻ mài mài

NHỀU NGƯỜI còn chưa tin những đức tính của thể thao. Đổi những người ấy, chúng tôi hăng kè một thi đấu. Cái trường hợp của ông Henri Desgrange, chủ nhiệm báo Auto, năm 73 tuổi lại tái nhập vào làng thể thao, mặc dù hai năm trước đây ông đã bị thương nặng và phải đưa vào nhà thương để mổ.

73 tuổi, ông đã dự cuộc thi chạy qua cánh đồng (cross country) của làng báo thể thao tờ ahrc. Desgrange chạy 7 cây số đường khó khăn, gồ ghề trong 48 phút. Đành rằng ông bạn cao đậm đã được chấp 14 phú, nhưng nhiều người « trẻ tuổi » độ 50 cũng không chạy được như thế.

Ta coi đó thi cái ta phải khen ngợi hơn hết không phải là sự phô diễn, mà là cái ý chí mạnh mẽ dữ dội của ông Desgrange; ông này đã tố rõ người ta làm cách nào để có thể không già đi.

(Junior)

Chữ bí mật

CÔNG TY hàng không Impérial Airways ở Anh gần đây có nhận được một bức thư viết bằng một thứ chữ lạ. Nhờ đến những nhà ngữ học chuyên môn cũng phải chịu.

Tưởng đó là bức thư của một khách hàng nên công ty không chịu bò, nhờ đến một số chuyên môn dịch những giấy má viết bằng các thứ tiếng ít thông dụng.

Việc ấy mất một số tiền khá to, sau người ta biết được nghĩa bức thư bí mật ấy viết bằng một thứ thô ngữ rất hiểm của dân Slave như sau đây :

« Tôi có lời đến xin công ty một chàn làm pha »

(Robinson)

M. dịch



c HA

— Chị Ngọc Lan, chị nghĩ hộ em cái tên hoa gì nó hay hay như chị để em đặt lại tên em.

— Hoa dại.

CẦU Ô

Cần người làm

— Nhà may y phục phụ nữ cần 2 cô để giao dịch với khách hàng, 3 thợ may ta thật giỏi, 1 thợ phụ may tay.

Hội Mme Nam Hoa, 19 Rue Jambert Hanoi (cạnh trường hàng Than)

Tìm việc làm

— Trẻ tuổi, đứng đắn, có bằng Cao đẳng tiền học, muốn tìm một chỗ dạy học ở tư gia tại Hanoi để tiện học thêm. Hồi M. Lai, 4 Rue des Chapeaux, Hanoi

— Trẻ tuổi, đứng đắn, chán chê, có bằng thành chung, muốn tìm một chỗ dạy học ở tư gia tại Hanoi để học ban tú tài. Hồi M. Liêm, 21 Rue Borgnis Desbordes Hanoi

Báo, sách mới

— Demain, cơ quan của đảng Xã hội quốc tế phía Bắc Đông-Dương xuất bản ngày chủ nhật. Tòa báo tại phố Rollandes số 28; quản lý : ông J. Larrivé, giá báo 0p.10.

Tân Tiến tuần báo ra ngày thứ năm của ông Huỳnh Văn Thành, xuất bản tại Saigon, mỗi số giá 0p.04.

Công dân xuất bản hàng ngày của ông Bình công Thông, xuất bản tại Saigon, mỗi số giá 3 xu.

Thanh đạm — Thơ của Dzênh, giá 0p.20.

Chị em phải làm gì ? của cựu Kim Sơn và văn Hoa, giá 0p.20

Petite histoire de Việt-Nam
Cours moyen et Cours Supérieur
của Bùi dinh San, giá 0p.30



NGÂM — Bóng râu đã sờ ngang đầu.

Nếu quý ngài muốn đỡ tốn thời giờ và tiền bạc thì nên dùng một cây đèn manchon hiệu

PETROMAX RAPID



Đèn PETROMAX RAPID đã hoàn toàn loại bỏ kỹ-lục mới trong kỹ-nghệ đèn manchon

KHỎI PHẢI SỐNG BẰNG RƯỢU ALCOOL :

KHÔNG BÀY MỘT PHÚT BỒNG HỒ BÀ THẬP SONG CÀY BÈN :

MUỐN BỐT BẰNG DẦU HƠI HAY DẦU SẮNG CÙNG BƯỚC :

thiết là một thứ đèn chế tại Đức quốc hoàn toàn tiện lợi và bền bỉ và sang, xưa nay chẳng có thứ đèn nào sánh kịp.

Đại lý độc quyền sô Bông - Dương :

Etablissements DAI-ICH - 29, Bd Tongdophuong, Cholon

Chuyên mua bán đủ các kiệu đèn manchon và đồ phụ tùng các kiệu đèn

NƯÀ GIỜ SAU, chủ dồn điền cùng thầy thuốc tới nơi. Nghe tiếng còi điện ô tô, người em gái đã chạy vội ra cổng. Hạnh nghe có tiếng hỏi ở ngoài đường:

— Thế nào em Lan, ông ta đã tĩnh chưa?

Và tiếng Lan vui mừng đáp lại:

— Thưa anh, dã. Em cứ lo ông ấy chết.

Giọng cười thản nhiên của hai người đàn ông làm cho Hạnh hơi khó chịu. Chàng chau mày lèm dim nhảm mắt. Tiếng cười nói mỗi lúc một gần thêm. Hạnh nghe rõ họ bàn chuyện săn bắn rồi chuyện lò tôm. Một mầu thời xưa vụt hiện ra trong ký ức Hạnh:

Chàng thấy mình ốm li bì, nằm trong một gian buồng tối. Bên ngoài là phòng khách. Ở đó cha mẹ chàng đương đánh lò tôm với bạn hữu. Ai nấy cười nói oang oang. Rồi đêm khuya người ta ăn cháo gà nóng. Tiếng thia, dưa chạm bát lách cách. Người ta kè những câu chuyện khôi hài. Và người ta thết lén cười vui thú. Hạnh mệt hơn là đau, nhưng cũng rên mấy tiếng dề bên ngoài người ta biết rằng mình ốm. Song chẳng ai lưu ý tới.

Tiếng giầy vào phòng kéo Hạnh về hiện tại. Hạnh tưởng là ông thầy thuốc, nhưng đó chỉ là bà chủ dồn điền.

— Ông đốc dã dẽ. Sắp vào thăm ông đấy.

Hạnh áp úng:

— Cảm ơn bà.

Rồi thấy người đàn bà xinh đẹp nhìn mình mỉm cười, chàng bén lèm nhảm mắt nằm chờ.

— Ông vẫn còn mệt và đau lâm, phải không?

Hạnh mở mắt ra, nhưng nhìn thẳng xuống chân:

— Thưa bà, cũng không đau lâm.

Gót giầy cộc cộp nẹn. Hạnh nghĩ thăm:

« Chuyến này thì hẳn là ông đốc. »

Qua thực đó là ông thầy thuốc, một người to lớn khoẻ mạnh, da ngăm ngăm đen. Hạnh lo lắng ubin cái lầu thuốc lá bằng ngà rất dài mà ông ta ngâm lệch ở một bên miệng, tướng chừng lửa ở đầu diến thuốc sắp di vào trán ông chủ lòn dien đứng đối diện. Vì ông này người thấp bé chỉ cao đến mũi ông thầy thuốc.

— Ngã xe đạp?

Hạnh không đáp, tưởng ông thầy thuốc không hỏi mình, nhất lại thấy ông ta quay ra phía cửa sổ.

— Vâng, ông ấy ngã xe đạp.

Hạnh ngước mắt nhìn bà chủ như để cảm ơn bà đã trả lời giúp mình.

— Ông ngồi dậy.

Thấy Hạnh ngăn ngừa, ông thầy

HẠNH

của KHÁI - HƯNG

(Tiếp theo)



thuốc hỏi luôn:

— Có ngồi được không?

— Được a.

Người thiếu phụ vội nói:

— Ông ấy đau lâm, vì vết thương khá nặng... Đề tôi đỡ ông ấy dậy.

Hạnh kinh hoảng ngồi chồm lên. Ông thầy thuốc yên lặng tháo băng ra xem, lấy tay nắm chỗ đau:

— Không rõ sọ... không hề gì! Ông đã rửa ether?

Bà chủ đáp:

— Vâng.

— Thế thì tốt lắm rồi. Bây giờ tôi tiêm cho ông ấy một phát huile camphrée và một phát antilélanique là không lo ngại gì nữa... Đến mai sẽ lại lên xe đạp phông nước đại như thường.

Hạnh mỉm cười vơ vẩn.

— Ông làm gì?

— Thưa quan đốc, tôi làm giáo học ở trường huyện.

— Huyện đây?

— Vâng.

— Ông đi xe đạp về tỉnh?

— Vâng.

— Được nghỉ lễ Noel?

— Vâng.

Vừa nói ông thầy thuốc vừa quấn băng lại như cũ. Đoạn ôn mở cái va-li con lấy ra một cái ống tiêm và bai ống thuốc. Tức thì bà chủ nhà đã nhanh nhẹn đặt lên bàn cái bếp rượu mạnh rồi mở cửa sổ nói trô xuống nhà dưới:

— Lan ơi! Lấy cho chị cái xoong dùn sữa nhé.

Tiếng Lan đáp:

— Có lấy nước không, chị?

— Có chứ.

Câu hỏi của Lan làm hai người đàn ông bật cười. Hạnh cũng

nhách mép mỉm cười.

Trong khi bà chủ ngồi ở một cái ghế đặt bên giường người ốm dè đợi xoong nước sôi, — xoong nước luộc ống tiêm và kim tiêm, — thì ông chủ và ông thầy thuốc uống rượu ở phòng khách liền bên. Hạnh nghe thấy tiếng cốc lách tách đặt trên dĩa. Và chàng đoán họ uống tới vài cốc rồi, vì đã hai lần có tiếng mời: « Một cốc nữa » và sau tiếng rượu rót ra cốc, câu trả lời: « Merci, monsieur Lâm! » Hạnh nghĩ thăm: « À ra đây là dồn điền ông Lâm mà mình di xe đạp qua cổng mỗi khi ra lính chơi! » Chàng nhớ lại cái công gạch rộng với hai cánh sắt, xây hơi lui vào phía trong lũy tre cao, dày, kiên cố. Hạnh không từng nghe thấy người ta bàn tán nói chuyện về ông Lâm. Chàng biết cái tên Lâm là vì, cũng như mọi người ở vùng này chàng thường chia con đường dài ra từng đoạn và thường dùng xe ngã ở cái quán cuối giặc dồn điền ông Lâm: « Thị ra mình ngã xe ở ngay cái giặc ấy, cái giặc mà mình vẫn thường có cái tên « giặc dồn điền ông Lâm ».

— Thưa ông, ông làm giáo học đã bao lâu?

— Thưa bà, dã hơn bốn năm.. Năm nay là năm thứ năm.

— Ở luôn một trường huyện?

— Vâng.

— Lạ nhỉ! Ít khi có ông giáo dạy luôn một trường huyện trong năm năm như thế.

— Vâng, kẽ cung... Nhưng thưa bà, không bao giờ tôi nghĩ đến điều đó.

Bà chủ mỉm cười:

— Dễ thường người ta quên ông di đấy.

Câu khôi hài của người đàn bà, Hạnh chợt cảm thấy không ngoặt chút nào. Là vì cái ý nghĩ ấy có luôn luôn trong óc chàng: « người ta quên mình ».

Mà sự thật, Hạnh quả là một người bị quên. Thời còn nhỏ, cha mẹ Hạnh như quên có Hạnh trong gia đình, các thầy giáo như quên có Hạnh trong lớp học, đến nay sở Học chính lại như quên có thầy giáo Hạnh ở một trường huyện nhỏ. Và đời cũng như quên rằng có một người tên là Hạnh đương sống, sống trong bóng tối.

— Vâng, thưa bà có lẽ người ta quên tôi.

— Ông làm giáo học thí sai, phải không?

Thân nhiên, Hạnh đáp:

— Không a, tôi làm giáo họa. Người đàn bà tỏ vẻ kinh ngạc: — Tí ơi! Tôi cứ tưởng ông làm trợ giáo.

CÁC BÀ... CÁC CÔ...

Muôn có bộ y phục hợp thời và đẹp. Muôn khôi bức minh về nỗi áo may hồng phi tiêu mua vải.

Xin mời lại

HIỆU MAY Y-PHỤ PHỤ NỮ TÂN THỜI

Có rất nhiều mẫu áo
năm 1939

của họa sĩ

NG. CÁT TƯỜNG



Có nhiều loại may
đầm chuyên môn
may áo

MANTEAU

LEMUR

HANOI — TONKIN

16, RUE LÊ LỢI

Hạnh, giọng tự phụ :

— Thưa bà, tôi đậu diplôme và Brevet năm 1930.

Nước trong xoong sôi đã lâu, Hạnh vẫn không thấy bà chủ lưu ý tới. Chàng cũng không nhắc, vì muốn lui cái phút tiếc lại. Trong dời chàng, chàng mới trông đâu hai lần, một lần thời còn nhỏ mà chàng không nhớ vào năm nào, và một lần học năm thứ hai trường Bảo-hộ. Còn tiếc thì chàng chưa tiếc bao giờ. Trong thấy cái kim nhọn đâm vào da người khác, chàng đã rùng rợn như chực ngất đi. Vì thế, những năm có dịch tả, thay thuốc về trường tiêm cho học trò, chàng vẫn tìm cách trốn tránh; đối với chàng, thả mắc bệnh tả mà chết còn hơn. Thế mà, lần này ngay một lúc chàng tiêm liền hai phát.

Tim Hạnh dập mạnh như theo nhịp tiếng lách cách của cái ống tiêm trong nước sôi. Mắt Hạnh tái ái khi thấy bà chủ dồn điều thối tắt lửa, bảo mình :

— Tiêm thôi.

Bà đứng dậy sang phòng bên, rồi cùng hai người đàn ông đi vào.

— Thưa quan, tiêm huile camphrée trước?

— Vâng.

Vừa nói, ông thấy thuốc vừa cầm cái cưa nhỏ sùi cưa một đầu ống thuốc.

Công việc làm nhanh chóng và nhẹ nhàng một cách không ngờ. Bây giờ Hạnh chỉ còn nhòn nhốt đau ở hai bên đùi.

Nắm một mình trong gian phòng ấm áp, chàng mỉm cười tự nhủ thầm : « May mà ông đốc trưởng mình sốt rét. Chứ nếu ông ấy biết mình sợ đến lạnh toát người và run bặt lên thì ông ấy cười chết! »

Có tiếng giầy rón rén, Hạnh biết ngay là bà chủ.

— Ông ngủ đi một lát thi tốt.

Thưa bà, tôi không buồn ngủ. Bây giờ độ mấy giờ ạ?

— Thưa ông, hơn năm giờ. Ông có thấy sốt không?

— Thưa không.

— Thế thì chỉ độ mai là ông đã lại được.

Hạnh hắng khua khua buồn. Và chàng cố giữ một tiếng thở dài. Chàng vẫn hay có tình thở dài, nhất những khi buồn. Cái đó đã thành. Nhưng nhiều khi không buồn chàng cũng thở dài. Có lẽ cái nết xấu ấy đã thành một thói quen do tang yểu đuổi sinh ra. Chàng nhớ một lần vào hiệu Gô-da mua hàng, lúc đứng chờ trả tiền, chàng bỗng thốt ra một tiếng thở dài não nột khiến cô giữ quỹ ngưng lên nhìn chàng mỉm cười. Người bạn cùng đi với chàng chế nhạo chàng mãi

tôi giúp?

— Thưa bà tôi quên.

Kỳ thực chàng không có việc gì ở tinh. Chẳng qua được nghỉ mấy ngày thì ra chơi nhà một người bạn đồng nghiệp, trước đây học ở trường huyện, vừa dời ra trường tinh mấy tháng trước.

Một thằng bé mặc chiếc áo len dan chạy vào phòng :

— Mẹ!

— Bàn, chào ông đi!

Thằng bé trố mắt nhìn Hạnh. Người mẹ giục :

— Kia Bàn, chào ông đi.

Thằng bé cười hóm hỉnh, nói :



vì tưởng chàng mê cô dầm lai xinh đẹp.

— Thưa bà, bà chắc mai tôi đi được ạ?

— Vâng, chắc lắm. Vết thương không nặng gì.

Hạnh nói dối một câu để người thiêu phụ khỏi ngờ vực lòng mình.

— Thưa bà, là vì tôi có việc cần ở tinh... Cần phải ra ngay.

— Sao nay ông không nhờ nhà

— Lạy ông a.

— Không dám, chào cậu.

Hạnh hỏi bà chủ :

— Thưa bà cậu này là thứ mấy?

— Thưa ông, tôi mới có một cháu này. Năm nay cháu lên sáu. Bàn, lấy sách ông xem đi. Ông giáo đấy, con a. Rồi me cho con đến trường học ông giáo nhé?

Bản giọng nũng nịu :

— Không, con chẳng học ông giáo. Ông giáo hay đánh lắm.

Hạnh cười :

— Không, tôi không đánh Bàn đâu. Bàn cứ đến trường học, tôi yêu Bàn lắm cơ.

Bản kéo mè ngồi xuống ghế rồi ngồi vào lòng. Cái cảm tượng âu yếm và cảm động ấy khiến Hạnh hồi tưởng lại tuổi thơ ấu lạnh lẽo của mình? Chẳng bao giờ Hạnh được ngồi trong lòng ấm áp một người đàn bà thơm tho. Vú em nuôi Hạnh chỉ là một người nhà quê to béo, cục cằn và hối hám.

— Nào, Bàn đọc bài cho ông giáo nghe nào!

Bản nghiêng đầu lườm Hạnh, và phung phiu nói :

— Không đọc!

Điệu bộ ấy của đứa con nũng làm Hạnh càng tủi thân. Cái dời buồn tẻ, không tình cảm dã ảnh hưởng tới ngôn ngữ và cử chỉ cứng cỏi của chàng. Không những chàng không bao giờ được sự dịu dàng mơn trớn, mà chàng cũng không chịu nổi, không muốn nghe sự dịu dàng âu yếm của những người khác đối với nhau. Chàng đã quen cho đó toàn là những sự lố lăng hay giả dối.

— Bản không ngoan rồi nhé!

Người mẹ mắng yêu con rồi tươi cười bảo Hạnh :

— Thưa ông, cháu ngộ nghĩnh lắm cơ a. Nào, Bản nói tiếng Tây như cậu cho ông giáo nghe nào. Nói đi! À, đỗ Bản biết gì là người ốm nào?

Bản hắt cằm đáp :

— Le malade!

Rồi chừng đê khoe, nó nói luôn :

— Le malade a bu du café là người ốm dã uống nước cà-phê.

Bà chủ như chợt nhớ ra, đứng phắt dậy.

— À! đê me xuống bảo nó bưng cà-phê sữa lên cho ông giáo xơi.

Rồi nàng vội vã bước ra khỏi phòng. Bản nắm áo chạy theo sau.

Tiếng thở dài giữ mãi, bây giờ Hạnh mới buông ra được.

(Còn nữa)

Khái Hưng

VÊTEMENTS D'ENFANTS VĨNH - LONG

53 Rue de la Citadelle 53
HANOI

Nhà chuyên may quần áo trẻ con mỏy trước nhất
BÁN BUÔN BÁN LẺ KHẨU ĐÔNG - DƯƠNG
QUẦN ÁO MAY SẴN HOẶC ĐÓ CẮT THEO MẪU
RẤT TIỆN CHO CÁC TRẺ EM VẬN ĐI LỄ, ĐI CHƠI VÀ ĐI HỌC

CÁC NHÀ BUÔN MUỐN ĐƯỢC NHIỀU HOA HỒNG VÀ ĐỂ BẢN NÊN BUÔN ÁO VĨNH - LONG

5 et 7, Rue Negret
(Place Negret)
HANOI
Hiệu thuốc
tây Vườn
Hoa Cửa
Nam
TÉL
380
Pharmacie TIN
THAM PHARMACIEN de 1ère classe
thuốc
m ờ i
giá hạ
Mở cửa cả
buổi trưa

Hát san

Tình đồng nghiệp?

V. B. số 671, một đầu đề trong mục Hanoi:

Hội Hợp thiện cảm ơn đoàn Âu Á Trung quốc nghệ thuật đã diễn buổi giúp xiếc Bình dân phan điểm.

« Xiếc » Bình dân phan điểm hẳn là chỉ biết có trào... thời cơm! không trách được, phải giúp là phải.

Theo nhau

V. B. số 672, trong bài « Dư luận các báo Saigon đối với các ông hội viên Đại hội nghị »:

Nếu chúng tôi bị trí nhớ làm phản thi, cách đây không lâu, báo Sao Mai đã từng yêu cầu lập lại chính sách tra tấn trong việc tư pháp ở Trung-kỳ.

Nếu vậy các ông bị thực rồi. Và có lẽ tri nhớ của các ông bắt chước ông Trần Bá Vinh đấy. Vì chính ông này đã phản dân mà xin trả lại dùng: kim kẹp, vò khảo và điện rứt.

Nhưng sao « trí nhớ làm phản » mà các ông lại biết được?

Ráo riết?

V. B. số 674, trong bài « Chợ phiên Bắc-giang »:

Một ông béo lùn den den, cõi deo nõi den, chân di giầy den, đor cánh tay ngắn trước mọi người đứng đấy... trả lời: « Tôi đã đuổi họ ra rồi mà họ không ra ». Câu nói ấy đẹp vào tai nghe rùng mình như tiếng hai cây nứa xát vào nhau.

Chừng nói câu ấy, ông ta nghiêm rồng kêu ken két!

Chỉ nói dỗi!

1. V. B. số 76, trong mục Thơ, bài « Em đã biết yêu »:

Bởi em sung sướng lắm rồi, từ đây anh sẽ là người « yêu » em. Em lấy sách đem ra chép lại, bức thư tình còn hãi niêm phong.

Thế là « em » lại nói dối rồi! Còn hãi niêm phong thì em đã biết thế quái nào được là thư tình!

Biết đâu không phải là thư thúc tiền mua chịu nước mắm?

Lạ thật đấy!

Cũng trong số ấy, chuyện « Xuýt

AN-THAI

GRANDE FABRIQUE DE POUSSÉ-POUSSÉ
2. Rue Ngay-en-trong - Hiêp
HANOI

??? 1936
XE KIỀU MỚI

Gặp khi gió hép mưa đơn,
Đang xe « AN-THÁI » chàng
con cờ gi.

Có ban đầu cờ: Vải, Sám, Lắp
và đồ phụ tùng xe tay.



Rõ khỉ chưa!
ra ngô gấp gáy.

người ăn hàng.

— Anh mù à? Đánh đồ hết cháo
ra áo tôi rồi!

— Thưa ông không hề gì, trong
bếp hàng còn nhiều.

Cửa Lejoan Phuong

Sở ngọt

Lý Toét, Xã Xê, Chánh Nhè và Ba
Êch, Cửa Toác ngồi đánh chắn với
nhau.

Lý Toét ngồi cánh dưới Xã Xê. Bị
Xã Xê cứ ăn « kim » và đánh « dùi »
lâm Lý Toét không « ủ ». Tức quá
Lý Toét nghĩ một cách số ngọt Xã
Xê cho bô tức. Đến khi Xã Xê ha bô
xuống ủ, Lý Toét rút cây lục vạn vặt
mạnh xuống chiếu cắn nhòn:

— Mắt ú ngay! Chỉ lại cái thắng
trọc đầu này thành ra mình không ủ.

Cửa Xuân Hương

Nhà tôi

TOE học bài tiếng mệt — Ma
maison : nhà tôi. Ma maison : nhà
tôi...

LÝ TOÉT ngồi gần đấy, gật — Mö
nüt mắt ra đã nghĩ đến vợ với con ?

Cửa Vũ Định

Con cái nhà ai thế

TOE đọc nhật trình — Một vú
gấp lửa bỗng tay người.

LÝ TOÉT — Gõm thát! Con cái
nhà ai mà nghịch tinh đến thế...

Cửa Lê Văn Tùng

Ăn lê

Một hôm Xã Khoan di ra lĩnh, dọc
đường băng thổi hai người học trò
hồi nhau :

« 6 giờ tối rồi, anh còn cấp sách
đi đâu bây giờ ?

— A tôi phải đi học thêm ảng-lê
(anglais) anh a. »

Xã Khoan không hiểu tự nghĩ :
« Quái, không hiểu ăn lé thì khó khăn
gi mà họ cũng phải đi học. Ra ở lĩnh
họ cần kỹ và cần thận thật... »

nhuất núi

CHÂU — Tao vừa cưới con đầu
Ròn về làm concubine má q.

KHÔI — Thế mày không sợ con su
tử già nằm bên cạnh à?

CHÂU — Không, vì báy giờ nó
khuất núi rồi.

KHÔI — Chết chúa, vợ mày mất
rồi à, tội nghiệp!

CHÂU — Lão, tao nói là vợ ta
báy giờ ở khuất xa tao hằng bao
nhiều nái non hiềm trổ. Vì giờ nó
vào mãi Quâng-binh buồn bã.

VÔ-ĐỨC-DIỆN

KIẾN TRÚC SƯ



8 — Place Negrer,
Bờ-hồ — HANOI

VUI CƯỜI

Cửa Vũ Định

Chùa mèo

A. — Mày a, hôm qua tao ăn kem « thượng hải » rồi lại ăn kem « nhát bẩn ». Tự nhiên đau quẩn bụng lên như có ai đâm vào ruột.

B. — Chết chúa, hôm nay tao cũng thế, phải chữa mèo mới khỏi đấy: mới đầu tao ăn ngay một cái bánh « láy » thì bệnh lại dội lên rồi dần dần dại lại. Tức mình, tao hút ngay liền mắng điều thuốc « ảng-lê » thì bụng yên ngay.

Giỏi tính

THÀY — Một hào là mười xu, một đồng là mười hào, vậy một đồng đổi được bao nhiêu xu?

TRÒ không ngẫm nghĩ — Thưa thày 95 xu a!

THÀY gật — Sao lại 95 xu?

TRÒ — Thưa thày mốt năm xu
các q!

Tập kiều

CAI MÁY ĐÈN — Này bác phó nñi,
lập kiều là thế nào?

Phó may vốn ghét cai máy đèn về
nỗi hận giàu mà keo kiết quá, nhất
phó may lại vừa bị hán từ chối không
cho vay một chục bạc, bèn sô:

— À, lập kiều là người ta lấy một
cán kiều, hoặc ba bốn cái khác nhau
xếp lại để tóm một cảnh hay nột việc
khác. Đai khái như vịnh cái cột đèn
thi:

Đội giờ dẹp đất ở đời

Tên đèn họ cột vốn loài xi-măng

Cửa B. H. T.

NAM hỏi ĐÔNG — Sao loa cứ đẽ
rợ leo thăm lợt lói lói luôn nhà lão
xếp láy vậy?

ĐÔNG sua tay, lắc đầu — Ồ! Bi
mật nhà nghè!

— Anh đến vien đẽ làm gì mà
không bao giờ lối thõng anh mả
miệng?

— Cờ. Trong khi ông nói thi tài
ngáp.

THÀY — Tại làm sao quả đất lại
quay chung quanh mặt giờ?

TRÒ — Vì quả đất sợ rét.

Người bồi đánh đẽ chéo ra đe



Hội Chợ Hanoi 1938

dưới mắt NHỊ LINH

HOI CHỢ năm nay bí mật như một hội kín. Trước ngày họp, chẳng thấy quảng cáo cờ động gì. Đến mở cửa hôm nào mình cũng chẳng biết. Chỉ nghe mang máng đồn rằng hôm 20 ông toàn quyền Brévié sẽ ra khai mạc hội chợ. Rồi lại nghe thấy người ta láo xáo cải chính cái tên đồn ấy, rằng ông thống sứ Châtel sẽ thay mặt ông toàn quyền để khởi phái lui ngày mở cửa. Nhưng tin đồn xác vẫn không có.

Quá quan

Ngẫu nhiên sáng thứ bảy tôi qua Hội chợ. Thấy một số đông người đứng bắn khoán chờ đợi, tôi mới sực nhớ ra rằng Hội chợ đã mở cửa. Tôi liền xuống xe để nhập bọn.

Công hội chợ vẫn đóng im lìm. Người ta bảo tôi: các ông trong ban tổ chức còn chờ đông người mới cho vào một chuyến, y như các bạn phu phà ở các tỉnh nhỏ vậy.

Mấy người Pháp vừa dàn ông vừa dàn bà đứng hàng đầu, sát ngay hàng rào chắn công khống

chứa hiểu cái lý sự ấy của ban tổ chức nên luôn luôn kêu gào tức tối :

— Chia giờ mười rưỡi còn chưa mở cửa ư?

Tới chia giờ hai mươi, tiếng kêu gào càng to và nhiều nắm tay giơ lên hăm hởa dè tăng phần kịch liệt cho lời phản đối :

— Nói chia giờ mà gào chín rưỡi rồi vẫn không cho người ta vào ư!

— Chúng tôi phá cồng bát giờ đây này.

Một người Pháp bàn với tôi :

— Chúng ta cứ treo bùa vào đi!

Nhưng chúng tôi chỉ bắn suông thê thảm.

Ở phía trong nhiều người ưng dung qua lại gần cồng. Ở phía ngoài chúng tôi là :

— Mở ra!

Nhưng người ta chỉ khoén miệng cười.

Đúng chín rưỡi. Một ông già người Pháp, vớ, mấy nhão viên người Annam khệ nệ xách mấy cái quỹ tiền bằng sắt di ra. Một tiếng à chào mừng.

Nhưng chào mừng bão. Họ quên chia khóa. Thế là lại mất



mười phút quay về tìm chìa khóa. Trong khi ấy, để yên lòng công pháo của quần chúng, ông già

nói nhiều câu khôi hài khá vui. Nhưng ở phía ngoài, một người Pháp thét :

— Mở cửa ra đừng pha trò nữa.

Một tiếng rầm như hai đòn chào người lính tuần cảnh mang mày chùm chìa khóa phòng xe đạp di ra. Và sau độ năm phút ướm hết cái chìa khóa này đến cái chìa khóa khác, người ta mở cửa cho chúng tôi vào.

Lúc ấy ông già, chừng dè lấy lòng chúng tôi, nói một câu cuối cùng :

— Bây giờ thì mới các ngài bỏ năm xu ra mà vào.

Một trăm miệng cùng reo mừng :

— Năm xu?

— Phải, năm xu.

— Sao lại treo biển một hào.

Thế là công chúng xúm lại dự hai cái biển dề giá một hào vứt xuống đất. Và họ vui vẻ bão nhau :

— Ông già chỉ nói được hai tiếng « Năm xu » là có duyên.

những cái nỗi « tả pí lù ».

Gian Lục lộ

Nói lâu dài Lục lộ cũng không ngoa lắm. Thực là một công trình kiến trúc đồ sộ, hùng tráng, đường nét đơn sơ giản dị nhưng mạnh mẽ, nhíp nhàng.

Cách trang hoàng cũng khéo và rõ rệt.

Người đi xem bão nhau : « Ủ, có thể chứ ! Chẳng lẽ sở Lục lộ lại chỉ biêt đắp dê sau khi dê với Cung phải làm một vài việc hay hay cho công chúng bị hít ngầm



nghĩa tiêu khen mà nhăng quên cái ách thùy lạo di chúc ! »

Nhưng xin nói ngay rằng năm nay Bắc-kỳ không bị lụt. Đó có lẽ là cái cớ chính khiến sở Lục lộ rỗi rãi có đủ thời giờ dự một pháo quang cáo trong Hội chợ, một phần to nhất.

Một cảm tưởng buồn

Hàng bày trong Hội chợ bao bết là những hàng dã bày mấy kỳ trước. Những hàng mà có lẽ người ta đem gói kỹ cất đi nay lại giở ra cho công chúng xem một lần thứ hai thứ ba nữa. Chẳng mới thêm một chút nào, chẳng là thêm một chút nào, chẳng khéo thêm một chút nào, cũng chẳng nhiều thêm một chút nào, than ôi ! Có phao lại hòn nữa : Thị dụ ô tô và bánh ngọt,

Café Joseph

41, RICHAUD

Angle Bichot

Đủ các món ăn ngon

HỘI CHỢ HANOI 1938

Quý Ngài về thăm Hội Chợ, xin mời lại xem :

GIAN HÀNG I SỐ 10

ở đây, xưởng dệt PHUC-LAI có chung bầy các áo len kiểu tối tân, rất hợp thời trang

Fabrique de tricots

PHUC LAI

87, 89, Route de Hué — Hanoi
Tél. 974 — R. C. Hanoi 600

Chì mét 3 xu

mua khoa học huyền bí là có thể biết cách thức và công hiệu ghê gớm của

BÙA YÊU CHÀI MU'Ò'NG

HỘI MUA TẠI CÁC HIỆU SÁCH LỚN

ở hà quê không mua được xin gửi về cho

nhà in MAILINH — Hanoi

sẽ có sách gửi đến tận nhà.

chẳng hạn. Và bọn người đến
nhờn nhơ cũng ít đi nỗi.

Và một cảm tưởng vui

Nhưng bọn người đến nhờn
nhờ ấy đã biết nhã nhặn hơn
trước nhiều. Có lẽ nay người
mình mới chịu phản biện « Hội
chợ » và « Chợ phiên ». Không



còn thấy những công tử y phục
nhô nhăng ném hoa giấy vào
mặt các thiếu nữ, hay đem pháo
kéo mà ném vào lưng vào tai người
ta.

Mấy điều nhận xét

Hội chợ năm nay là Hội chợ
kiến trúc. Họ thi nhau về khoa
kiến trúc hơn là về hàng. Sau
gian Lục lộ — một cô gái mới
lòng lẩy — có gian Nam-định,
một thiếu nữ theo phái cò rát
mà có duyên nhưng rõ ràng
rõng lưỡch. Các gian hàng khác
phần nhiều cũng đều chú trọng
về cách bài trí bề mặt cả.

Họ lại thi nhau phô bày kiều
mẫu một cách khéo léo và phân
minh. Ta phải khen những kiều
mẫu (maquettes) của sở Lục lộ,
về đường hòa xa, về đê diều,
cống, mảng, dập, cũng như về
các công trình kiến trúc (nhà
thương Robin, đường Ngọc-hà)
— những kiều mẫu của nhà máy
diện, của nhà chế xà phòng, và

của một cái lọc nước rất tiện lợi
cho các dân quê ta sau này.

Binh dân

Về kiều mẫu, xuýt nữa tôi quên
hội Hợp thiện. Hội ấy bày cái
kiều mẫu nhà Tế Bần dã có rồi
mà ai cũng có thể trả một bảo
xe khứ hồi để đến xem tận nơi
được.

Ngắm cái kiều vẽ nhà Bình
dân phan diêm của Hợp thiện,
ta hờ huồn cho đám bình dân
đôi chút. Vì nó lộn lẩy quá, rực
rõ quá, cao quý quá và cố nhiên
đắt tiền quá. Khi cái phan diêm
binh dân ấy dựng xong, thử hỏi
một bình dân nào, một anh phu
xe nào chẳng bạn sẽ dám đặt
càng xe ở dia hè, vào đánh bát
cháo hay bát cơm?

Cái ý dựng bình dân phan
diêm rất hay, rất hợp nhân đạo.
Nhưng cái ông kiến trúc của hội
Hợp - thiện và cả ban quản trị
hội Hợp-thiện nữa chừng thuộc
quý phái cả nên mới định xây
một lâu dài đồ xô đến như thế.

Hay ban quản trị hội Hợp-thiện
hiểu chữ bình dân theo một
nghĩa riêng?

Hay vì, quý hội Hợp-thiện giàu
quá, nên hội ấy định giặc phứa
ra làm một việc nghĩa theo lối
Hoa-kỳ?

Vậy mong rằng ban quản trị
rất sốt sắng và rất chăm chỉ của
hội Hợp-thiện sẽ vứt ngay kiều
vẽ bày ở Hội chợ đi mà họa lại
một kiều khác giản dị hơn, bình
dân hơn.

Gần đì và bình dân không
phải trái ngược với sạch sẽ, sảng
sua, ngăn nắp, và thản mặt và rẽ
tiền, những tính cách cần thiết
của bình dân phan diêm dựng
cho họa bình dân, họa bình dân
chân chính.

Nhị Linh

TỐI 19 November
TẠI NHÀ HÁT LỚN là buổi
hội họp có ý vị của Hà
nội trí thức và phong lưu

CÁC BẠN NÊN ĐẾN NHÀ
HÁT LỚN nghe
ÔNG KÝ CỘP
hiển những mưu mạo kỳ dị
để giày hạnh phúc gia đình

Những ngày thơ áu

(Tiếp theo trang 11)

Đã thoát khỏi những sự đau đớn,
tủi nhục rầy rò, tâm hồn tôi trở
nên thư thái, đi vào một cảnh mộng
rất tươi sáng.

Dưới ánh trăng bạc, một
đáng người mảnh giênh nhẹ bước trên
bóng cảnh lá soan tây mờ mờ rung
động suốt giải đường nhựa lấp lánh.
Tôi vội chạy theo, nhưng không kêu
gọi. Người đó liền quay lại. Tôi
thấy thoáng hai con mắt long lanh
trên gương mặt trắng皙 chiếu lên
nhìn tôi. Trước chiều gió, những
sợi tóc bay xâ ra, như lợ chuối bay
pháp phoi nô rồn trước vành trăng
ngọc. Tôi vội nắm lấy hai cánh tay
éo lả của người con gái nhỏ tuổi
ấy giờ ra đón tôi

Bao nhiêu phút giờ không rõ, tôi
và cô bé có một da thịt ấm áp và
những tiếng nói âu yếm, thơm tho
kia đầu tưa vào vai nhau, đầm đuối
trong con mắt nhìn lờ đờ của nhau.
Không biết trong lòng cô em tôi có
những cảm giác dịu dàng gì đang
mon man, những cảm tưởng đầm
thắm gì đang nảy nở. Riêng tôi, tôi
thấy hồi hộp, ngực như lạnh lẽo.

Tôi chẳng còn bận nghĩ đến cảnh
đời đầy đọa của tôi.

Lâm phen tôi muốn sét một
tiếng nói bên tai cô em đó, nhưng
vừa trông thấy vẻ mặt lờ đờ với
cặp mắt lim dim và những sợi tóc
nhè nhàng pháp phoi tôi lại run sợ,
đành im lặng. Dần dần tôi thiu
thiu ngủ trong hai mắt ngày thơ
cùng đầm đuối và trong hơi thở
thơm mát của cô bé mảnh giê kia.

Trên bờ hè, mà ở chỗ chúng tôi
ngồi, những vun lá soan vàng luồn
luôn bay lên, tản漫 ra mọi chỗ.
Nhưng, đồng thời, lại có những
vụn lá khác như bụi của vành trăng
trong biếc loang loáng rơi xuống,
rắc cả lên tóc chúng tôi, lên vai
chúng tôi, và vào cả lòng chúng tôi..

Thu - Thu là tên cô bé mảnh giê,
đẹp dàng đã sống với tôi những
giây phút êm đềm trong giấc mơ
ấy — là một cô học trò bằng trạc
tôi hằng ngày cùng đi về với tôi
một con đường.

Trường học Thu cách trường
học tôi hơn trăm thước. Muốn tránh
sự lỗi thời hay xảy ra cho hai bạn
trò nhỏ, bà đốc trưởng nữ học bao
giờ cũng đề nghị trù mịn về sau
chúng tôi. Nhưng tôi cứ lùi lại để
gặp Thu, hoặc đứng dưới mái hiên
ở đầu đường chờ Thu đi qua.

Mới mười ba tuổi, đối với người

con gái bé nhỏ ấy tôi làm gì có cái
tinh yêu thương nồng nàn sôi nổi
như người lớn ? Tôi chờ đợi Thu,
ngóng trông Thu như thế chỉ vì
nhớ tiếc một buổi sáng

Buổi sáng hôm ấy, dưới những
bụi mưa pháp phoi, tôi quàng tay
qua vai một người mà tôi yên tri
là anh bạn trai của tôi, rồi đờ mắt
ra xem các trò vui như nhảy bị,
đập nồi, đi xe đạp buông tay của
ngày hội đánh chiến. Một lúc lâu
sau, cái cảm giác trọn và lạnh của
một làn tóc gợn lên da tay tôi làm
tôi giật mình. Tôi liền cuí xuống
nhìn mặt người mà tôi khoác vai.
Trời ! không phải là cái thẳng mắt
lác, den như củ súng, nhưng là
một người con gái thấp hơn tôi
một chút, tóc mìu gụ nồi những
đợt sóng óng ánh trên sống lưng
thon thon, mắt nâu nâu trong sáng,
hai vành mi mềm mại đèn nhánh,
cặp môi tươi thắm.

Rồi bóng giáng cô gái nhỏ ấy
theo rỗi mãi tâm trí tôi. Tôi không
lúc nào quên được bàn tay xinh
sắn của cô bé nhẹ nhắc tay tôi lên,
và hai mắt nâu trong ngày thơ đưa
nhìn tôi rất nhanh, nhanh như màu

hồng phớt thoảng thoa lên má cô ta.
Luôn mấy tháng những lúc cơ
cục, hay đau đớn, hễ tôi cất tiếng
khóc là tôi nhớ ngay tới Thu, cô
học trò bé nhỏ xinh tươi quá ! Vâng,
trước mắt tôi càng mờ lè, những
tà áo nhiều tay nâu và lân sóng tóc
màu hạt dẻ óng choết càng hiện ra,
rõ ràng nhẹ nhàng, pháp phoi.

(Còn nữa) **Nguyên-Hồng**



TÍ — Mày đi đâu thế hở Toe ?
TOE — Bố tao gọi mèo tao về đê
sang thăm bà tao.

TÍ — Thế mèo mày bấy giờ ở
đâu ?
TOE — Ở bên bà tao.

Kính mời lại ngày Mme Mai Phương dite Bảo-Cẩm chỉ dùm trang điểm,

MUÔN TRANG ĐIỂM ĐẸP NGÂY HÔN

Tóc dài, ruộm tóc đen, hung và bạch kim, tóc rụng, rụng lông, gầu, lông mì dài cong, chứng cá (khỏi bẩn,
không còn vết thâm, không phát lại) nốt sần nơi mặt, đều giá 1p.00, 2p.00, 3p.00 một hộp — Tóc mọc, giảm
— Nốt ruồi, hột cơm, rặng trắng, nở da, hôi nách 0p.50, 1p.00, một hộp. Trị da dán, nước nhỏ mắt đẹp sáng,
đeo giá 2p.00, 3p.00 một hộp — Dịp, dao, kéo, Massac, n 20p.00 một ná cao su. May uốn lông my 0p.90. May gột bút chí — Rát dù dỗ sửa sáu.

MỸ VIỆN AMY 26, Hàng Than — Hanoi

Milles Etienne Hà và Jeanne Lê chuyên nghiệp khoa trang điểm

Tinh quẩn

Truyện khôi hài của RIGT



1) — Mình có cái giấy 5 đồng
vào đây đổi lấy hào mới được !
Hứ ! thế mà không ai nghĩ ra !



5) Bốn hào rưỡi mà bà còn
chưa già lại hào !



2) Phải mua vé vào hội chợ
mới đổi !

— Chắc ! Ủ thì mua, nhân tiện vào
xem và mua cái gì dễ đổi tiền nữa.



8) Thế tôi mua thêm cái kia
nữa. Chín hào. Thế là mình được
thêm một hào bạc lẻ nữa !



10) Thế là mình lại sắp có thêm
5 hào lẻ nữa
Là đi đồng ruồi 5 xu tiền lẻ !
Tốt lắm.



10) Khi đau bụng một tí. Ta mua
lọ dầu nhân thè đổi nốt cái giấy !
— Cái lý mua cà tát vậy. Cái
này chẳng sợ thừa.
— Thế là hết giấy bạc nhưng lại
mất thêm hai hào lẻ. Còn có đồng
tự 5 xu.



11) Ta vào đánh xổ nốt đồng 5
xu này rồi ra. May ra chẳng
được bao diêm châm điếu thuốc
lá...



3) Ô tô thì chả mua rồi ! Có ngót
năm đồng thì còn đâu tiền lẻ !



7) Bây giờ đi ăn. May hào bà
chưa già ? 5 hào ? Được bà cho 5



12) Hết cả tiền mà thành thử điếu thuốc lá vẫn chưa có diêm châm !



4) Ta vào một hàng tạp hóa để
có những thứ thiết dụng và ít
tiền.

Clinique

du Docteur

Vũ Ngọc Huỳnh

Lauréat de la Faculté
de Médecine de Paris

72, 74, 76, RUE AMIRAL SÉNÈS

NHÀ THƯƠNG SAU NHÀ RƯOU

Đòi đẻ và chữa các

bệnh đàn bà, trẻ con

GIẤY NỘI SỐ 622

COURS A. B. C. DE FRANÇAIS POUR LES ADULTES

Bạn nào chỉ muốn biết Pháp văn để
ứng dụng ngay trong việc làm, xã
giiao, các cách làm đơn từ một cách
nhanh chóng, nên biến tên nói rõ sức
học mình và gửi kèm mandat 2p.00
cho Mr Nguyễn già Dụ, directeur
des Cours d'Anglais et de Français
par correspondance N° 107 Rue
Pavillons Noirs — Hanoi

TÌNH CẢM VÀ TIỀN

của LAN - SƠN

KHÌ NÀO người ta khám pha ra được rằng: Ngoài cái ăn — ăn rau muống cũng là ăn, ngoài cái mặc — hai bộ nịt, một bộ ret, litch xà chàm l bạn lương mới còn cần phải được đọc sách, xem báo, bạn lương mới còn cần phải có một đời tình cảm nữa. — Khi ấy ngirò ta đã tìm ra được một tư tưởng rất hợp nhân loại, khi ấy người ta mới thật là Một Người, và bạn lương mới mới được là Một Người!

Sau đạn đại luận, nói một hơi phỏng má áy, anh U. (Môn bài) Lương mới, đổi mắt ngẫu dỗ, chứng chạc ngầm chúng tôi từng người một:

— Được cái tiếng vinh dự là Lương Mới không phải dễ dâu nhé? Phải bỏ ra ngoài bạn này những thằng « cu cau » « vào nhà nước » rồi còn ăn tiền trợ cấp của gia đình, chưa vào được thì chay chot dứt lát bắc trạm để được tiếng « Ông Phan », có danh giá, dễ lăng vơ. Chinh bạn « mặt phết », dù làm tay tiếng ấy, làm hại bạn lương mới chính hức vở kẽ? Chẳng nó cũng xe nhà, cũng « Câu Mợ đi chóp bong », « Câu Mợ đi kem thứ bảy », « Câu Mợ đi cao-lau chủ nhật », hai mươi lăm đồng chử hai đồng ruồi một tháng, lương chẳng nhỏ, mà tiếng ông Phan chẳng nó cũng làm.

Lương mới phải là một thằng độc lập, độc tài, không có lrợ cắp và không có già sản. Một thằng đóng thuế một lồng, đóng thuế thuê cùng dinh, thất nghiệp, nếu chưa được vào nhà nước. Ví vao mấy thằng « cu cau » đi xe nhà ở hai gác, mà bót lương bạn tre chung minh mới ra làm thi không còn gì vở lý hơn được nữa?

U. khoa tay một cái, hỏi chung hết cả:

— Một thằng lương mới, không

tự sắn như thế, thì làm gì, còn có tiền để mua sách, mua báo? Đời ván chương rat lại trong tờ Đongan Pháp. Ma các anh co biết mua Đongan Paap hàng tuần, bốn số một tháng là thế nào khัง? Đấy này:

— Đì làm kề lâm lúc cũng dỗi. Ma dỗi ở Sở, giữa những các cụ Phán già, chuyên đọc trang hai, ba và tư ('rùi trang đầu, tin thế giới, « các Cụ » chỉ xem qua cái « lit ») tờ Đongan Pháp, minh cũng lây cái bệnh đọc tin..chó chết. Hìm nào các ngài vở được một vụ cướp ngay từ hay hiếp dâm thì phải bết l Các cụ còn bài ra tán vào chân chè rồi tờ báo mới tới tay mình. Có khi chưa được đọc đã hết giờ thì lại phải đợi tới hôm sau. Bạn lương mới, phải đi xem nhở báo là lê dì nhén, nhứng xem rồi đám nghịen báo. Hìm nào

không có nó cứ áy nág thế nào ấy. Ma mỗi tuần cứ thứ bảy là không được xem báo. Muốn xem phải đợi đến thứ hai, có khi các cụ xé' gói hàng rồi thì nhện. Thorh llú mỗi tháng xén ra lương mới cũng phải bốn kỵ...bao hàng ngày, mười hai xu, « ba phở tư »? Nhất là từ ngay có tin được tăng lương, thi một bạn lương mới tự nhiên trở nên sốt sắng với các ván đề thế giới. Bây giờ họ đã bết « nè » Hitler và « kieng » Nhật-Bản. Họ phong thánh đầu nếu có giặc thi lương có lẽ lại bị sụt 10 l. chứ đừng nói tới được tăng !

Anh U. ngừng lại uống nước, anh Đ. (Đoan) lương mới, sửa lại kính, cất giọng ô ô như một cái nay nước chảy, nói lời :

— Cảnh mua nhặt bao hàng...tuần chưa cực bằng cảnh nhà văn sĩ T.

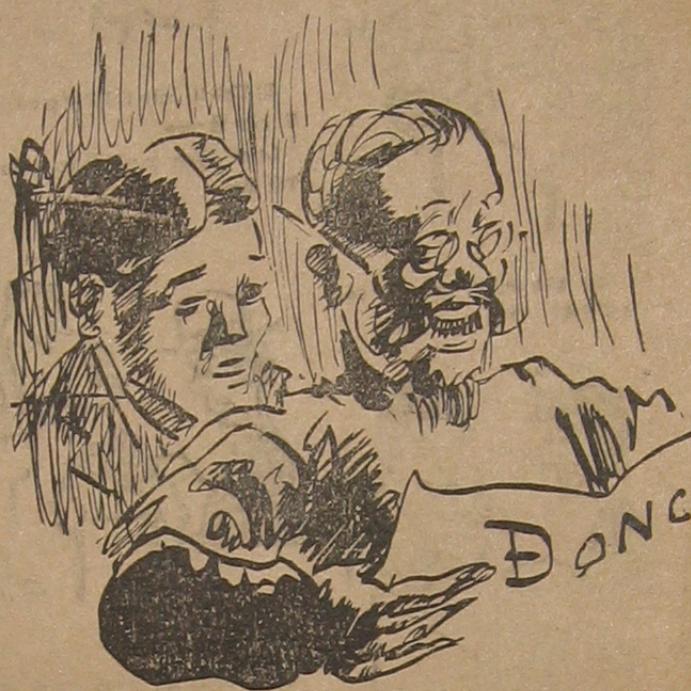
giáo học lương mới. Một hôm tờ đến nhà hắn vào lúc mười giờ đêm. Trong nhà tối om, giữa bàn viết có một vệt ánh sáng lờ mờ. Tôi định thăm nhìn kỹ thấy nhà vẫn đương lùi hái viết hanh lâm, thỉnh thoảng lại đưa mắt liếc trai cái « vệt ánh sáng », như lo nó tắt bãt hình linh маш. Nhìn lâu hơn thì bên tay phải nhà vẫn còn có một vệt lửa đỏ xẩm nứa, cao hơn mặt; vệt đỏ ấy là ngọn bắc chagy giò của một ngọn đèn dầu láy, phao dầu đã ráo hoen. Còn vệt ánh sáng bên trái là một cái... « đèn xe đạp », nhà vẫn đã hám lên thay vào chiếc đèn két dầu để viết nỗi đạn văn đang hùng?

Nói tới những cái tuiy cục của bạn lương nói còn to thui làm học ham biết, mỗi i người lai tự kẽ chuyên minh hay môt véc minh đã được mục kích. Anh H. người gầy gò như cái que củi, lương mới ở Đoan, đã từng xuất bản mảng « văn thơ u ám », nhieu doi lóng moy sâu róm, hằng giọng khò khè nói :

— Đấy là đời lương mới rắn sù còn lương mới nghè sù tôi biết có anh G. lương mới (Đắc lít), môt i hạc công của Hướng-Đạo. Trong hòn trước bùa cơm, chán di dắt, minh mặc slip tói ben, đeo bộ giò lồng lá, dầu nghiêng về một bên, đê gữ cây đòn, mắt ngược lên trần lùm hùng, thật hết cảm ? Nhất là mỗi khi tiếng dan dương rò rất, bồng tiếng « bát đan », tiếng dưa le xo xo nhou ở mâm rong trướ: mặt, hỏi vớ tiếc bà cu rò to ở nhà trong : « Trong khén không có nồi rau muống lai vang ra nhé » thi hùng cho mảng cũng phai cul

Trong bọn anh T. (Luc lò), môt người đồ sộ và tròn trĩnh chắc, nhớ được môt chuyện gí hoa hỉnh pha len cười :

— Nói chuyện nhà văn lương



23 Novembre 1938

Gánh xiếc Việt-Nam sẽ tổ chức 1 tối đặc biệt giúp cho tờ Tuần Báo Dân Chung vào hồi 21 giờ để cổ động báo Dân Chung và phát báo không.

Giúp vui có giáo sư võ sĩ VŨ ÔN và dịch Qui-Nhơn năm 1937 sẽ biểu diễn những sự kỳ lạ của Gong Trà Kha. Các ngài sẽ nhận thấy sương đồng da sát, dao sắc chém, búa nặng bò không hề sảy sát và các giáo sư võ sĩ àn danh sẽ trò tài những

môn bí quyết của quyền thuật Ta, Tàu, Nhật.

Sau có cuộc đấu quyền Anh rất kịch liệt của những bộ mặt sắt rắn chắc, những quả đấm kinh khủng rùng người. Cùng với gánh xiếc sẽ đem hết tài nghệ công biến quý ngài.

DÂN CHUNG kinh mời

mỗi moa lại nhớ tới chàng S. (Sở cầm). Thị sĩ đãi ! Thị sĩ mà không có Camel thì chờ đón ra được ! Một tối hối hả với moa qua phố Chợ, hẳn bắt moa đợi trước cửa một hiệu buôn gạo. Có lời nữa giờ sau hân mới ra. Moa gắt và cự hán, hán thà thát mặc dù hán vào chén nhả ấy. Nghe vừa bức minh oira thường hại. Nhà buôn gõ là nhau mỗi lão cùng bâng quâng với hán. Từ ngày hán vào « service » ấy, lão cưng bắt trước hán hút Camel lấp zang, và quên lè cùi mồ ngày sáng mót, chiêu mót, lão « a vắng » cho hán Camel. Cuối tháng tinh gộp trả ba gói, tuy hán vay « a vắng » có năm mươi điều, chử bốn chử nhất nghỉ ! Tôi ấy chả biết hóng ở đâu đến ngùn ngút, hán nhất định làm thơ, và làm thơ thi nhất định phải có Camel. Hóa thành moa phải đợi hán nứa tiếng, thì giờ hán đưa da mây câu chuyện « a mưa nắng », để dì tắt việc xin « a vắng » đặc biệt, thêm hai điều nữa cho thái gãy.

T. thời cười o, chỉ mỉm miệng hỏi cưa chát :

— Ra đường hán nhất định chia cho moa nó d'ếu. Cầm d'ếu thuốc, mà bụng moa nó cứ lam sao ấy, già moa biết lam thơ lúc ấy thì phải biết, phải biết !

Lan-Son

Bởi vui đẹp lâm ! và gân dì lâm .
Các bạn hãy đến làm quen với
Ô G KY CÓP
các bạn sẽ bỏ được hết những sự
sầu muộn ở đời.

CAU O

Cần người làm
Cần một người có Certificat, chữ viết
tay. Họ tại 43 phố Hàng Trống Hanoi.

Phong-tinh... Phong-tinh

Các chứng thuốc về bệnh « PHONG TINH » chẳng hạn là Lậu-độc, Giang-mai, Hột-xoài, Sang-độc .. chẳng hạn thời kỳ nào, lâu mau nặng nhẹ.. đều đã dùng nhiều thuốc không khỏi hãy nái cho đặng ihuốc :

BẮC-ÁI PHONG-TINH GIẢI-BỘC

Bệnh nhẹ chỉ tốn một hộp 2p.00 là khỏi; Bệnh nặng, kinh niên, dùng nhiều lâm là 5 hộp cũng tuyệt nọc, sanh dục như thường. Trẻ em bị bệnh gia truyền cũng đều dùng thuốc này trị tuyệt.

Thuốc có bán khắp mọi nơi, hoặc gửi thư ngay :

BẮC-ÁI DƯỢC-HÀNG

100, Bd Tông-đốc-phương — CHOLON

Chúng tôi có thuốc đau mắt thần hiệu để tặng đồng bào, các nhà
đại-lý cùi biên thư về lấy.

Un regard au charme infini

... est celui de toute femme qui emploie régulièrement ARCAN-CIL, le nouveau produit pour les cils à base d'huile de tortue ARANCIL active fortement la poussée des cils, en leur donnant une vigueur nouvelle. ARANCIL est imperméable : ARANCIL ne pique pas, ne coule pas, ne rend pas les cils cassants. Vous trouverez ARANCIL, partout en 9 teintes inédites et une qualité spéciale : ARANCIL-SANCOLOR pour celles qui désirent seulement accentuer la courbe naturelle de leurs cils et les fortifier sans les maquiller. Demandez la boîte publicitaire à votre fournisseur habituel au prix de 60 francs et retenez : « POUR VOS C.I.S.. ARANCIL ».

AGENT EXCLUSIF

COMPTOIR COMMERCIAL

GIỚI THIỆU

ÔNG KÝ CÓP

VỞ bài kịch tả một nhân vật kỳ khôi, một tình thế khó sờ trong một gia đình Việt-nam: cụ ông muốn có bần non; con trai muốn lấy một cô giáo; con gái muốn lấy một nhà văn. Nhưng cụ bà không muốn.

Bao nhiêu điều rắc rối guyên bởi sự sung khắc đó, là bấy nhiêu nụ cười này ra dưới ngọn bút của một kịch sĩ có chân tài.

Ông Võ Huyền Đắc trong vở hài kịch đầu tiên này, sẽ cho ta thưởng thức một điều khôi hài sâu xa, rất có duyên và rất mới lạ.

Cách dàn xếp vở « Ông Ký Còp » thực chua đáo, thà và gỡ câu chuyện rắc rối một cách đơn giản và ý nhị không ngờ.

Chưa bao giờ một gia đình Việt-nam lâm trên sân khấu được đúng hơn và chưa bao giờ một nhân vật hoàn toàn có tính cách Việt-nam lâm linh hoạt và thực hiện như ông Ký Còp.

Đến vở kịch đó, các nghệ sĩ đã dựng được một công trình kết tạo chưa từng thấy trong kịch trường Việt-nam..

Cô Song Kim với ông Linh Tâm sẽ khen các ban ngay khen trong bài vai cụ phán bà và cụ phán ông

Lần đầu tiên, vừa dàn dịch, ông Thế Lữ vừa đóng vai chính: ông Ký Còp. N.N.

CABINET D'ARCHITECTE

NGUYỄN - CAO - LUYỄN

HOANG - NHU - TIẾP

Architectes diplômés P.L.G.I.

Angle Rues Richaud et

Borgnis Desbordes — Hanoi

TÉL. 678

Thuốc THƯỢNG - ĐỨC

15, PHỐ NHÀ CHUNG — HANOI

(Có chí - cục và đại - lý khắp
các phố Hanoi và tỉnh Bắc-kỳ)

Nhà thuốc ta danh tiếng nhất
bấy giờ, thi chí có nhà thuốc
Thượng-Đức, vì chủ nhân là ông
Lê-ngọc-Vũ. Hết-ruồng trường
Bắc-Nam Y-Học Ham-thu Học-
hiệu, lúc nào cũng cung hết tráy
các người trong ban khảo-cứu
tân lâm nghiên cứu và thi nghiệm
cỗ kim, chế luyện thành những
thuốc cao dan hoàn tân : xem
về ný-huật thi chẳng kém gì
thuốc Âu-Tây, nói về công dụng
thì không g thua gì thuốc Nhật-
Bản. Thực là một nhà thuốc duy
nhất ở nước ta hiện thời vậy.

Tại nhà thuốc Thượng-Đức
có phòng khám các bệnh hem
có phòng riêng xem mạch cho
đơn. A muôn dùng thuốc chén,
hay mời đơn di xem bệnh ở đại
đều được cả, và một kh bệnl
nhân : rõ tin el ũa, nếu thuốc
không có cao dan sẵn hợp với
hình mirh, thi đều được chí
rèng thuốc cho hợp bệnh, chrys
đến kỳ khôi mới thôi. Trên nòng
nhà thuốc không rã, miễn là
được chữa khỏi một bệnh khó
khăn guy h êm là được rồi.

Các tỉnh Bắc-kỳ và khắp thành
phố Hanoi bấy giờ, phô nào
cũng có nhà bán thuốc Thượng-
Đức, dù là thuốc Thượng-Đức
còn nhiệm và cần cho quần-
chung là thường nào. Rồi ta sẽ
xem, bóng cờ và bóng biela nhà
thuốc Thượng-Đức sẽ pháp phái
và chói lọi cả ở hết thảy những
thị quê và trong xứ Đông-dương.

Ở xa muốn hỏi bệnh xin dinh
theo tem trả lời. Muôn mua thuốc
gi, se gửi bằng cách tinh hóa giao
n, án rât nhanh chóng ! Thủ túc đẽ

THƯỢNG-ĐỨC — Hanoi

Poudre Tokalon

« PÉTALIA »

SURPRENANTE DÉCOUVERTE

UN CHIMISTE PARISIEN

SPÉCIALISTE DE BEAUTÉ

Une poudre de riz si fine et
si légère qu'elle flotte dans
l'air ! Telle est la surprenante
création d'un Chimiste Parisien.



C'est pourquoi la Poudre
Tokalon s'étend si régulière-
ment et si uniformément, re-
couvrant la peau d'un fin voile
de beauté presque invisible.
Il en résulte une beauté para-
issant parfaitement naturelle.
Très différente, en son effet
des poudres lourdes et démo-
dées qui ne donnent qu'une ap-
parence « maquillée » la Pou-
dre Tokalon contient notam-
ment de la Mousse de Crème
qui la fait adhérer à la peau
pendant 8 heures. Même dans
un restaurant surchauffé, je-
mais votre visage ne nécessi-
tera de « retouche » si vous
employez la Poudre Tokalon.
A la fin d'une longue soirée
de danse, votre teint sera tou-
jours frais et exempt de luisant.

AGENTS : F. Maron A. Rochat et Cie
45, Bd. Gambetta — HANOI

Bien manger
Bien dormir
Etre tranquilles

Si vous voulez

Descendez à

l'Hôtel de la Paix à Hanoi

Vous appréciez sa bonne cuisine,
ses chambres dans Pavillons
entourés de jardins, ses prix modérés.

Le meilleur accueil est réservé
à la Bourgeoisie Annamite

Charles Guillot - Propriétaire - Tel. n° 48

Rentrée des classes

Vous trouverez à l'I.D.E.O. tous les articles scolaires nécessaires à vos enfants

Articles de bonne qualité leur donnant le goût du travail.

Articles « RECLAME » vous permettant de faire des économies.

Cahier de Brouillon « RECLAME » 100 pages	0\$1.
Boîte de 100 copies doubles, beau papier	1.80
Ramette de 100 — quadrillé multiple	1.00
Plumier laqué, couvercle chromos	1.05
Compas sur panoplies : 15 et 4 pièces	0\$65 & 0.48
Compas plats nickelé reversible double usage	1.18
— — — — — en pochette : 2\$85 — 2.20 & 1.55	
Sac à école 4 pièces pochette cuir	0.52

Catalogue des articles scolaires sur demande

L' I. D. E. O.

LIBRAIRIE - PAPETERIE — HANOI - HAIPHONG

Nước tiếng đồn !!!

Nhà thuốc "CON CHIM" có 6 thứ thuốc già-truyền
thần-dược nước tiếng đồn hay, ai dùng quo' lèi' một
liều thấy rõ hiệu hoặc khỏi ngay.

- | |
|-------------------------------|
| 1: PHÒNG-TÍCH CON-CHIM: 0\$45 |
| 2: NGÀ-HƯỚC CON-CHIM: 0.25 |
| 3: MÂN-LÝ CON-CHIM: 0.15 |
| 4: NHIỆT-LÝ CON-CHIM: 0.15 |
| 5: THUỐC GHE CON-CHIM: 0.15 |
| 6: CHÍNH-KHÍ CON-CHIM: 0.04 |

KHẨP CÁC TỈNH TRUNG-NAM, BẮC-KỲ VÀ CAO-MẼN, LÃO CÓ ĐẠI-LÝ
VŨ-DINH-TÂN 1784 - Lachtray - Haiphong

Sữa
NESTLÉ
Hiệu Con Chim

SỨC MẠNH CỦA TRẺ CON
SAO THẦU CHO CHỊU PHÙ PHÚ

Hội xin không mất tiền quyền
sách dạy cách nuôi trẻ của
bác sĩ Vidal soạn ở hàng
NESTLE, phố Paul Bert, số 55
— HAIPHONG —



HỘI VẬN-QUỐC TIẾT-KIÈM

HỘI TỰ-BẢN LẬP THEO CHÍ-DỤ NGÀY 14 AVRIL 1910

Vốn đã đóng tất cả: 1 triệu lượng bạc và 8 triệu quan tiền Pháp

HỘI QUÁN

7, Avenue Edouard VII
Thượng-Hải

QUẢN-LÝ CỘI ĐÔNG-PHÁP

26, đường Chaigneau
SAIGON

Số tiền dự trữ tối ngày

31 Decembre 1937

cho cội Đông-Pháp →

\$ 2.372.438,96

\$ 2.403.545,30

Tiền cho vay trong cội Đông-
Pháp để đảm bảo số tiền đóng
vào Hội kè trên đây

XỔ SỐ HOÀN VỐN CHO PHIẾU TIẾT-KIÈM

MỞ NGÀY

CHI NGÁNH

ở Saigon

26, B4. Chaigneau

CHI NGÁNH

ở Hanoi

8^{me}, phố Tràng-thi

28 Oct. 1938

Chủ tọa: Ông SOULET Ở SAIGON

Dự kiến: Các ông NGUYEN-CHANH-SAT và NGUYEN-V-DUONG

CÁCH THỨC 1 — HỘI NGUYỄN VỐN

Số nhận theo những số quay ở bánh xe là:

1470-4571-6729-11980-13905-16884-18702-23471-24894-27287-31660-34449

Vé được hưởng quyền lợi kỳ xổ số này:

1470	Ông NGUYEN-VAN-THUOC, Phó cán-sát ở VINH.....	400 \$
11980	Ông DANG TRONG, ở THAKHEK.....	1000
24894	Ông TRAN-DUC-BICH 153 Phố Tiên-An ở BẮC-NINH.....	1000
27287	Ông CAO THANH LONG, ở VINH-LONG.....	400
31660	Ông DUONG-VAN-NGON, làng Phùng-thượng SONTAY.....	500
34449	Ông NGUYEN-DUC-CAN, 17 Phố Concession NAM-DINH.....	500

CÁCH THỨC SỐ 2 — HỘI NGUYỄN VỐN

Hạng bộ trúng: 1038 có cáo phiếu số 3887-5732-15628

Vé được hưởng quyền lợi kỳ xổ số này:

3887	Bà TA-XUAN-LANG, ở QUINHON.....	1000 \$
5732	Bà HUYNH NHU, ở SAIGON.....	250
15628	Ông NGUYEN TAM, 58 phố Piquet, THAI BINH.....	500

CÁCH THỨC SỐ 3 — HỘI NGUYỄN VỐN

Hạng bộ trúng: 736 có vé số 507.

Vé được hưởng quyền lợi về kỳ xổ số này:

509	Cô TRAN NU, ở BACLIEU.....	250 \$
-----	----------------------------	--------

XỔ SỐ TRẢ TIỀN LỜI CHO PHIẾU SỐ 3 — SỐ TIỀN CHIA: 56948

Phiếu số 2608 đã trúng ra là phiếu 1258

8 phiếu sau này được chia số tiền lời ấy:

2608	Phiếu VO-DANH ở BENTRE.....	7306
2617	Ông VU-HUU-LANG, số 1 phò Général Bichot ở HANOI.....	7.06
2645	Cô PHAN-THI-MINH-CHAU, ở SAIGON.....	7.06
2658	Ông PAJANIAPPANE, ở SAIGON.....	7.03
2687	Ông PHU-DUC-THINH, ở VINH.....	7.06
2709	Ông NGUYEN TRU, làng Mỹ-Quang-Thượng ở VINH.....	7.03
2720	Ông VU-KHAC-TOL, 233 Phố Paul-Bert ở NAM-DINH.....	7.06
2721	Ông LE-VAN-AT, Trại con gái HANOI.....	7.06

CÁCH THỨC SỐ 3

XỔ SỐ THỨ 1 — HỘI VỐN GẤP BỘI

235 A | Phiếu đã bán lại

XỔ SỐ THỨ 2 — HỘI NGUYỄN VỐN

Hạng bộ trúng: 477

Các vé trong hạng bộ này đã hủy bỏ.

XỔ SỐ THỨ 3 — MIEN GÖP

Hạng bộ trúng: 844

Các vé trong hạng bộ này đã hủy bỏ.

Kỳ xổ số sau nhằm vào ngày thứ hai 28 Novembre 1938 hối 11 giờ
sang tại sở chính của bản hội bên cội Đông-Pháp, 26 đường
Chaigneau ở Saigon.

Hội cần dùng Đại-ly và kinh-kỷ-viên có đủ tư cách
và giấy chứng nhận tốt.

PHIẾU MỚI CÁCH THỰC « P »

Phiếu Tiết-Kiệm cách thức P
của hội

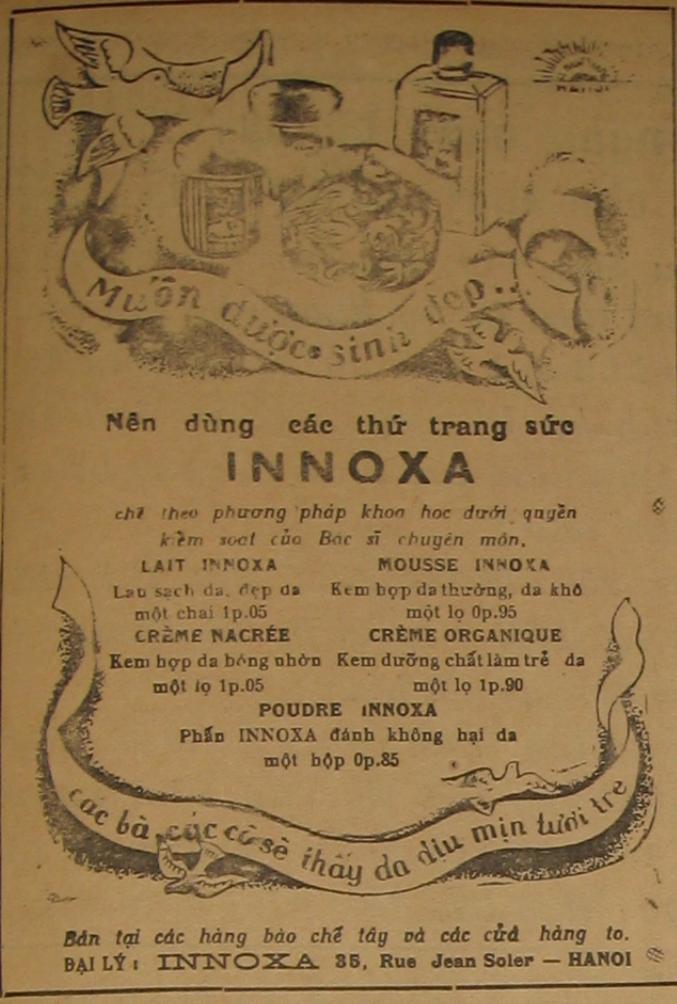
VẬN-QUỐC TIẾT-Kiệm

có thể giao một số vốn là:

mỗi tháng đóng

10.000 \$ — 25.000

Kể ngay từ tháng đầu mới
mua, phiếu sẽ được dự cuộc xổ
số hoan vận trước kỳ hạn đã
định. Phiếu trúng ra, thì được
hoàn lại ngay số tiền bằng với
phiếu, chẳng kể số tiền người
chủ phiếu đã nộp được ngắn
hoặc dài vậy. Mỗi khi lĩnh tiền



Nên dùng các thứ trang sức

INNOXA

chỉ theo phương pháp khoa học dưới quyền kiểm soát của Bác sĩ chuyên môn.

LAIT INNOXA	MOUSSE INNOXA
Lau sạch da, đẹp da	Kem hợp da thường, da khô
một chai 1p.05	một lọ 0p.95
CRÈME NACRÉE	CRÈME ORGANIQUE
Kem hợp da bóng nhờn	Kem dưỡng chất làm trẻ da
một lọ 1p.05	một lọ 1p.90
POUDRE INNOXA	
Phấn INNOXA đánh không hại da	
một hộp 0p.85	

Bán tại các hàng bào chế tây và các cửa hàng tu
BAI LÝ: INNOXA 35, Rue Jean Soler — HANOI

Đại-Bồ-Thân Phân-Thanh

THUỐC ĐẠI-BỎ CHỮA ĐỦ CÁC CHỨNG
BỆNH DO THÂN YẾU MÀ SINH RA

mỗi hộp : 1\$50

TRONG HỘP NÓI RỎ CÁCH DÙNG VÀ
CÁCH KIÊNG TRONG KHI DÙNG THUỐC

Ở xa kẽ bệnh mua thuốc theo cách
linh hóa giao ngan

THUỐC CHẾ THEO PHƯƠNG PHÁP GIA TRUYỀN
LẠI DÀY CÔNG NGHIÊN CỨU CỦA NHÀ THUỐC

HỒNG KHÊ

88, ROUTE DE HUË - HANOI
(trière côte Chợ Hôm)

ĐÃ ĐƯỢC THƯỞNG BỘI TINH VÀNG VÀ BẰNG CẤP TÀI NĂNG

*Thương vợ ta phải thương
cách nào cho vợ biết
ta là người thật thương vợ*

Người biết thương vợ nếu có mua hạt kim cương cho vợ
đeo, cũng chưa phải là biết thương vợ. Thương vợ mua cho vợ
một cái xe ô-tô hòm, chiêu dì chơi mèo cũng chưa phải là biết
thương vợ.

Người biết thương vợ, biết tội nghiệp cho vợ thì không lúc nào đáng thương hơn là lúc vợ có thai, mang nặng đẻ đau khổ sở trãm bẽ. Phận làm đàn ông cũng đáng tim cách nào cho vợ đẻ đỡ chút khổ. Cái khổ nhất là lúc vợ sinh đẻ. Ta nên nhớ mua cho vợ hai chai thuốc DƯ ỞNG THAI hiệu NHÀNH MAI uống trước khi sinh. Uống được hai chai thuốc này rồi khi chuyển bụng, đẻ liền và đẻ mau lâm không đau bụng chút nào. Đứa nhỏ sinh ra khỏi các bệnh sài, đẹn và không quặt queo. Thuốc này hay lạ lùng lắm, cho đến đẻ con so đứa bé lớn sinh cũng hết sức dễ dàng và cũng không biết đau bụng là gì.

Tôi vẫn biết việc sinh đẻ là hệ trọng. Nếu món thuốc hiệu NHÀNH MAI của tôi không thật hay, tôi làm quảng cáo nói dối, mang tội lớn và hiệu thuốc tôi không thể đứng vững được. Ai có dùng rồi cũng khen thuốc hay như thuốc tiên, vì uống nó khi sinh đẻ lạ thường và không ai ngờ được có một món thuốc hiệu nghiệm như vậy.

Thuốc có bán khắp Đông-pháp. Giá mỗi hộp 1p.00.

Tổng phát hành Bắc-kỳ :

NGUYỄN - VĂN - DỨC

11. RUE DES CAISSES - HANOI

Đón xem

TIẾU THUYẾT THỨ NĂM số 6

ra ngày 10 Novembre 1938

- Kết quả cuộc thi Hanoi Đẹp « Thể nào là cô GÁI MỚI ».
 - Kết quả cuộc thi truyện ngắn DIỄM TÌNH.
 - Cuộc tuyển 5 bông hoa của Hanoi Đẹp.
 - Thơ của Huy Thông, của Yên Lan, Lưu Trọng Lư, Nguyễn Bình, cô Anh Thư, Nàng Lê.
 - Những bài đàn của nhạc sĩ Nguyễn văn GIỆP.
 - Âm nhạc Tây và Ta của Đàm quang THIỀN.

Mỗi số 0\$07. Một năm 3\$50

Mua báo trả tiền trước, gửi về:

Imprimerie LÊ CƯỜNG

Ba vạn sáu ngàn ngày là mây ?
Phải tìm ra cho thấy sô mệnh ta!!...



Prof.
Khanhsón
Ss JAMBERT
■ HANOI ■

Năm Kỳ Dậu gần hết, chỉ còn chín mươi ngày nữa. Trong thời kỳ ấy không biết ta còn vận hạn gì nữa không ? Sự làm ăn của ta đã khá chưa, nhưng sự khò cực của ta đã sắp tiêu tán chưa. Qua năm tới thân thê của ta ra sao, tiền tài thê nào ?

Ta muốn hiểu rõ những điều này thì chỉ tìm đến KHANHSƠN tiên sinh 36 Jambert Hanoi, là có thể giải quyết hết được.

Chỉ một chữ ký tên, tuổi và 9 hào là ta biết hết đời ta. Nếu không biết thì cần nhớ ngày sinh. Và nếu trả tiền bằng tem thì mua 15 tem 6 xu và gửi thư bào đàm cho khòi mót.

NOTA : 1.) Vì nhân công dắt dở và muốn cho mọi sự nhanh chóng, vậy tăng mỗi quẻ hai hào nữa.
2.) Nếu ai đã gửi thơ cho tôi, có kèm theo ngân phiếu mà lâu không nhận được quy-ký thì lập tức ra hòm nhà bưu điện, vì nếu tôi có nhận được thơ và ngân phiếu, thì chậm lắm là nửa tháng thì tôi phải trả lời rồi, công việc có thứ tự không khi nào tôi ché nái mà phụ tẩm lòng hâm mộ của các ngài.

Vị cứu tinh của các bệnh nhơn
HOA LIỄU và **PHONG TÌNH**

là

SƯU ĐỘC BÁ ỦNG HOÀN sô I

Chuyên trị tận gốc tuyệt nọc các chứng bệnh phong tình như : Lậu, Tim la, Dương mai, Hạch xoài, Còt khí, Sang độc v.v... chẳng luận là lâu, mau, đau cho độc nhập còt đi nữa thuộc SƯU ĐỘC BÁ ỦNG HOÀN cũng tòng lối gốc độc ra đứt tuyệt, khòi căn trừ càng không hại sanh dục, không hành bệnh nhơn.

Mỗi hộp uống 4 lần, giá 1\$50

Nhà thuốc **ON G-TIEN**
11, Rue de la Soie, Hanoi